

СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа в Америці і орган „Руского Народного Союза“.

Рік XIV. Скрантон, Па., Четвер 19-го Липня, 1906. Число 29.

Vol. XIV. Scranton, Pa., Thursday, July 19, 1906. No. 29.

Важне!

До відомости всім відділам Р. Н. Союзу і їх Урядникам.

П. П.! Як Вам вже всім відомо через орган Р. Н. Союзу і Ваших делегатів, остатня IX. Голов. Конвенція Р. Н. Союзу ухвалила многі реформи в нашій організації, з котрих найважливіші суть:

1) Розмет. 2) Підвиснене посмертної заемоги з 300 на 500, а з 600 на 1000 дол. 3) Підвиснене декотрих заеомог. 4) Заложене фондів: бідних, для вспомагання членів находячих ся в нужді, фонду Народного, фонду желізного і много инших, які причиняють ся до розвою нашої славної організації Р. Н. С.

Щоби тое все впровадити як найскорше в жите і уникнути всяких можливих непорозумінь Голов. Уряд Р. Н. Союзу звизає отсим всіх членів Р. Н. Союзу а особливо Вас П. П. місцеві Урядники до стислого застосовання ся до ниспе поданих веказівок:

1) Гол. Уряд Р. Н. Союзу уважає всіх тих членів, котрі дотепер були записані на 300 дол. заемоги як членів записаних від першого Августа 6. р. на 500 дол., тих, котрі дотепер були записані на 600 доларів як записаних на ціле посмертне се е на 1000 доларів, однак члени, котрі би хотіли переписатись з цілого на пів або з половини на ціле посмертне, можуть се зробати дорогою своїх відділів найдальше до 1. Августа 6. р. Відділи, котрі сего не зробать до 1. Августа, будуть вважатись за такі, що годять ся полишити все по старому, значить, хто був записаний на 300 дол. буде записаний на 500, а хто був записаний на 600, буде записаний на 1000 дол.

2) Всі члени, котрі живуть подальше від своїх відділів мають найдальше до 1. Августа донести до відділу свою адресу.

3) З грамотами, котрі мають бути переписані для всіх членів на ново, на разі треба здержатись і не присилати їх до Голов. секретаря аж тогді, коли він Вам дасть о сім знати.

4) В Августі жаден відділ не буде збирати і платити місячних вкладок до Р. Н. С. і до Брацтва аж в Септембрі буде платити за Август і то тоді, коли дістане розмет від Голов. секретаря, натомисть відділи, котрі ще мають довги до каси Р. Н. С. за місячне і другі річи, мають сей довг сколектовати в Августі і заслати до секретаря.

5) Орган „Союза“ від тепер будуть відбирати всі члени без ріжниць чи они записані на ціле посмертне чи на половину, проте коли прийде розмет, за орган вождий член буде платив 10 цнт., так як ухвалила Голов. Конвенція.

6) Відділ, котрий не заплатить свого розмету протягом 60 днів буде виключений з Р. Н. Союзу; сей параграф відносить ся і до поодинокого члена.

7) Всі місцеві Р. Н. Союзу мають безусловно змінитись на Брацтва і заложити собі місцеву касу; ті, що сего не зроблять, можуть бути в „Союзі“, але член такого М. Р. Н. С. если не заплатить раз наложеного на него розмету, буде виключений з Р. Н. Союзу.

8) Всі відділи найдальше до 1. Августа мають заслати до Голов. секретаря всякі зміни своїх членів дотикаючі посмертної заемоги.

Отсе менше більше всі найголовніші ухвали і розпорядження, до котрих звизаєсь Вас еще раз як найстисліше застосоватись.

ЗА УРЯД Р. Н. СОЮЗА:

Х. Курчів, предс., А. Шармонь, касіер,
С. Ядловскій секретар.

Вп. Пп. секретарі Р. Н. Союзу.

Пригадую вам, що кождий член е обовязаний заплатити 25 ц. на покритє коштів Конвенції. Хто не заплатить до трех місяців, буде виключений з членів Р. Н. Союзу. (§ 17. ст. Р. Н. С. і ухвала з VIII голов. Конвенції).

З поважанем,
С. Ядловскій

НОВИНКИ.

НАЛЕНДАР.

Липень

19	Ч.	Атаназія
20	П.	Томи препод
21	С.	Прокопія муч.
22	Н.	7. Панкратія
23	П.	+ Актонія печ.
24	В.	Ольги кн. р.
25	С.	Іларія. Прокла

— Після вождої конвенції „Союза“ всілякі дурисвітї пускають брехні між членів „Союза“, що Союз банкрутує і тин подібне, щоб лише намовити людей до виступлення з Союзу. Таке саме діє і тепер. Отже звертаємо увагу всіх членів Союзу, аби на такі брехні не звертали уваги, а если для них щось неясне, нехай вперед напишуть до Головного Уряду Союзу і довідають ся як справді річи стоять.

Конвенційні фотографії вже готові і розіслані всім учасникам конвенції, котрі заплатили по \$1.25 за фотографію і 25 на пересилку. Хто не прислав ще 25 центів на пошту, нехай сейчас їх припшає до редакції „Свободи“. Члени „Союза“, котрі хотілиб мати фотографію учасників IX Головної Конвенції Союзу, зволють прислати 1.50 дол. на адрес:

Svoboda,
Box 353, Scranton, Pa.

Др. Бачинський обїхав околиці Сапога, звідки удав ся до Йорктону, Саск. а відтак подасть ся на полудне. Рускі фармери всюди раді его приїздови і улексують ему дорогу як можуть.

Памятник на гробі пробудителя гал. Руси Маркіяна Шашкевича відкрито й посвячено дня 29-го Червня на Личаківскім кладовищі у Львові при великим адвїзі народу. Памятник здвигло коштом народних складок Львівскетов. „Просвіта“. Того самого дня відбули ся у Львові загальні збори „Просвіти“, а вечером величавий концерт.

В Летбридж, Альта, Канада, страйкують майнери уже чотири місяці. Компанія завзяла ся знищити страйкарів, але і майнери держать ся кріпко. Дня 1-го Липня устроїли уголки робітничє сьвято: вечером показувано хороші штуки, а відтак забавляли ся усі прилично і в піднесенім настрою аж до пізньої ночі. Один заохочував другого до братерської єдності і згоди, а кождий обїцяв держати ся аж до покінчення страйку.

Осип Бубняк.

В околиці Тельфорд, Ман. Канада, застрайкували Русини при роботі около

нової дороги з Фортвілем до Вінніпегу з причини лихого харчу. Компанія змінила зараз кухаря і на разі усі були вдоволені. Та сего місяця застрайкували вдруге, домагаючись підвищення денної платві з \$1.75 на \$2. Колиб не Англіки, може були би виграли, а що тії послідні зломали солідарність і пішли до роботи, то компанія сквітувала усіх Русинів (в числі 40), а на їх місце спроваджено самих Італійців, що згодились робити по \$1.75. Наші люди не повинні брататись з чужинцями, що зраджують в критичній хвилі робітничу справу, але держатись свого гурту, а зі своїми лекше побідити. На кождий случай нашим робітникам належить ся похвала, бо ані один Русин не зістав скебом. Самі Англіки чванять ся нашою солідарністю і витревалою в борбі о лучшу долю.

Никола Палазюк.

Вилксбери, Па. Страйкуючі майнери, що працювали попередно в копальні угля фірми Джермін і Ко. в місцевості Олд Фордж, відбули дня 12. с. м. своє засіданє, на котрім ухвалено, що ніхто не верне до праці, доки згадана фірма не признасть юнії і не згодить ся на подані майнерами умовія, хочби прийшло ся ждати і пість літ. Страйк триває уже шість місяців.

В Кенмор, Альта, Канада, дня 6-го Липня с. р. в ночи наступила страшна експлозія газів в майнах. Пятьох майнерів і одного фаербоса попекло лекше, одного фаербоса і одного майнера попало смертельно, а чотирох майнерів легко покалічено. Всіх відвезено до шпиталю. Експлозію спричинив фаербос неосторожним вистрілом. Всі Русини, що роблять в газових майнах, повинні стеречи ся найбільше в теперішних двох місяцях, бо в сім часі найскорше газ запалюєть ся, а то з тої причини, що до майнів входить горячий воздух.

Іван Трофаненко.

З Пїтсбурга доносять, що незабаром розпїчнет ся будова нової залізниці з Пїтсбурга до стейтів Нової Англії. Нова залізниця тягнута ся буде на просторони 350 миль і буде називати ся Pittsburg, Binghampton & Eastern Railroad.

Джеймс К. Ален, неустрашимий воздухоплавець, що вже 400 разів

вносив ся бальоном у воздух, відбув в часі бурї страшну подорож з Провіденс, Р. Ай., котра тревала два дні і одну ніч. В кінці упав з своєю лодкою на море недалеко Бостону і щасливо виратувано його від нехибної смерти.

В Бостон, Масс. дня 9-го Липня с. р. страчено на електричнім стільці за мордерство своєї жінки Поляка, Івана Шидловского. Перед кількома тижнями страчено на тім самім стільці Charles L. Tucker-а за замордованє дівчини Mabel Page.

П. Мода.

Якийсь нігер застріляв дня 11. с. м. в Пїтсбургу формана інспекторів вагонів залізниці „Пїтсбург і Вестерн Рейлрод Ко.“ Генрі Івана і украв ся десь в лісі. 60 добре уоружених мужчин пустило ся за убійником в погоню, а коли його зловлять, повісять безусловно на першім ліпшій дереві.

В одній місцевості на Угорщині захотів якийсь Антін Мурас оженити ся і забажав від своїх родичів виділення своєї частки. Коли родичі не хотіли вдоволити його бажаню, виродний сїнок кинув ся на свою матір з сокирою в руках і положив її на місци трупом. Як появили ся жандарми, щоб злочинця арештувати, він вистріляв до себе і по кількох мінутах сконав.

Борба Індіанів в Бундапешті. Американський полковник Коді, знаний під назвиском Бофало Біл, прибув до Бундапешту, щоби там устроїти зі своєю великанською трупкою борби Індіанів на зір тих борб, котрі колись вели Індіани з європейськими виселенцями на американських преріях. Одної ночи кількох Індіанів з його трупи стали напастувати прохожих, що вийшли з представлення при улиці Керейській, за що тії визвали їх до бійки. Заки надбігла поліція, Індіани поранили значне число осіб, поміж ними 2 смертельно. В тій сираві виточено слідство, щоб викрити винуватих Індіанів, але ті зникли кудись без слїду.

3 Харкова в Росії доносять, що суперінтендент курско-севастопольської залізниці зістав замордований в мести за видаленє із служби кількох урядників.

В Мітаві в Курляндії завважала нечаяно поліція, що при одній площі уста-

влено камінну статую, присвячену памяти одного визначного революціонера, убитого в часі послідних розрухів. Статуя важить одну тону, але хто її уставляв і коли, годі довідати ся.

У вікторок зведено в полудневій Африці нову кроваву борбу між тубильцями а військами англійськими. Убито 350 тубильців.

На островах філіппінських вибухла грізна пошесть холери. Від четверга згнуло на сю заразу в місті Манілі 100 осіб, а кілька сот захорувало.

В Новім Мексикі дало ся чути на днях кількократне землетрясенє. В місті Сорокко завалало ся з тої причини кілька домів, а багато осіб зістало покалічених.

Дня 12. с. м. знищив огонь ціле містечко Линсвіл, Інд., яке числить 1000 мешканців. Понад 20 домів знищених до гла. Шкода виносить 250.000. Причина пожежі незвісна.

В Гамбургу згоріла славна катедра сьв. Михаїла. Шкода виносить мів мільона. Рада міста, зібравшись на надзвичайне засіданє, рішила сьвятиню відбудувати. Першу складку на сю ціль в квоті тисячу марок прислав ньюйорекский купець Герман Стахів.

В Валенції в Іспанії наслідком градової тучі одна дитина зістала забита, а 50 осіб покалічених. Град знищив багато плодів і засівів.

Конгрес рабїнів в Індіанополіс, Інд. відкинув 52 голосами против 16 внесене на скликанє загальногосиноду жидівського. В мотивах ухвали сказано, що Жидам так добре в сїм краю, що не потребують жадних синодів.

Панна Варвара Круп, молодша дочка помершого фабриканта армат, заручила ся з бароном Тільо фон Вільмовскій, сином надпрезидента провінції саскої. Панна Варвара Круп одержує в посагу 12,000,000; есе о много менше ніж дістала її старша сестра.

В протягу послідних двох тижнів сконфісковано в Росії понад 200 часописів.

— Повідомляю усіх, кого се обходить, що моя теперішня адреса така:

Joseph Stetkewicz,
Box 123, Scranton, Pa.

Іван Осман.

Г а з д а.

— А, гості, кумонько, гості! Прощу васпещі. Сідайте. Чому не поцілуеш, Одарочко, мамунці в руку? Зараз мені «цьом». Таж то твої мамунця. До хресту тримали. Булочку принесуть з міста.

Одарка поцілувала. Було се маленьке дев'ятлітнє дівча.

— Як там коло вас кумцю! Здорові-моцні?

— От біда тай тільки. Старий мені відумер. Пятєро діточок лишив. Цілу чередоньку. Відна моя теперички головоюка... аякже, бідна...

— Чула, чула — і довго кивала головою.

— Сідайте васпещі, розгостіть ся — і стерла хвартухом лаву. — А ти Одарко взуй мої чоботи, возьми хлящинуку і могоричу принеси.

— Озьде маеш пісточку.

— О, що ні, кумцю, то ні. Я тільки на хвилю вабігла. Від кума Пилипа з празнику йду. Шкода вашого труду тай ямбарасу. Я зараз таж й забираюсь. Гадала навідатись трохи до кумоньки.

— Таки не пущу. А то спогадаю, що цурається бідної вдови. Сідайте. Перше инакше було, докіль старий жив... а теперички знов инакше.

І знов кивали головами.

— То хіба я й тажже що доложу — і почала витягати хустину з за пазухи. Витягла, розложила на столі і пошукала вузлика.

Почала розв'язувати. А помагала собі при тім зусами. Наконєць відчислила гроші і прикликала Одарку.

— Маеш дитинку ще пістку і купи за дві. А озьдечки ще тобі два крейцарі на булочку або балобончики.

— Та пощо вам тільки заходу. Вистане й за пістку. А подякуй Одарко, подякуй і вертай ся скоро.

— А що, не „ходить“ ваш? — і приступила таємничо до Мотруни. — А мій вам перший — царство йому небесне — то вам кажу, таки ходив! І хрест на се, що ходив! А якже кумцю... Таки во-во виділам його своїми очима. Я собі з початку „байбардзо“ — молода була — не боялась. А потім таки убоялась. Бувало ще й не згашу каганця, а він вже небіщик коло ліжка. Такий вам блідий, тай хитаєсь, тай киває до мене руками — а потім розвієсь як та мана...

— Мій не то. Де йому й ходити. Такий за життя ще хирляк був. Хирляв-хирляв цілу божу Пилипівку — ні сюди, ні туди... Сам він і я вже Боженька просила, аби то скінчило ся раз... Кривлею плював, а зоох вам немов та тріска. Кажуть, сухота зсушила його... І скінчив наконєць. А тільки було в йому як в того воробляти. І в деревиско не було що вложити.

Прийшла Одарка. Мотруна застелила стіл. Накрала хліба, наклала зубців чоснику і поставила тарілку зі солею. По довгих торгах сіла кума за стіл. Почали пити.

— На здоровле васпещі!

— Пийте здорові!

Пили і закусували хлібом і чосником.

— Та бо то кумцю, якби не та горівка — шкода, що тепер така дорога — то здаєсь, не видержала би того довше. Онофрик — він в мене тепер газда — по цілих днях в дворі. В дома сиджу сама і падькаюсь з дїтьми. Часом найде вам така „думка“... От й не говорити лучше — і почала обтирати рукавом слези.

— Шкода, добрий був християнин і кум добрий — і собі обтирала слези.

— Так Воя хотіли, не верне ся... Пропало... Пийте кумцю.

— Вам би віддатись тепер. Шкода гаадівства. Либонь й ялівчину маєте, ту бучастеньку.

— Треба газди.

— О, що ні, кумо, то ні! Не треба мені того клопоту. Не пильно дієсь. І так докоратаю уже свого свїта. Газдуватиму з Онофриком. Він в мене золота дитина. Молодий ще, молодий... — на Онофрея чотирнадцять літ минуло — а більше вдасть, як котрий старий.

— Не пильно дієсь мені. Зрештою, молодий не схоже „приставати“ на діти, а старого з дїтьми не хочу. Прийдуть зведенята, а з ними халепа і бійка в хату. О, що ні кумо, то ні, — і заперечила головою. — не треба мені иншого газди. Онофрик в мене не аби який газда.

— А я радилаб розмірковатись вам. Онофрик добрий робітник, але вам порадоньки треба. А Онофрик ще майже дитина.

— Я це так не із себе кажу — мені „байбардзо“ до всего — але старий Бедрій переказав, щоби „пристав“. Він вдовець. Тажже гарує своїм свїтом. Нікому обіпрати, ні обзолити. І діточкам мусить сам варити страву. Трійко їх має...

— Ні, кумцю, ні. Я таки не похочую.

Онофрик вставав дуже рано. Шукав за сїрниками і свїтив каганець.

Сопочучи і чіхаючись в голову витягав зза припічка онучі, де вони сохли, тер у руках, сідав на лаві і взував постоди.

Потім вдягав подертий, ще батьків кожух і йшов до „бучастої“. Микав сіно і давав їсти.

Як він єї любив! Хотіли продати єї на довги, котрі зробили на батьків похорон. — Він не дав.

— Працюватиму — горюватиму — сказав матери — а бучастої не дам продати. Покищо — кінчив він, якое воно буде. Підсвинок підросте, продамо і виплутаємо ся помало з довгів. А на сіль і „камфіну“ я зароблю. — До двора можу ходити.

І бучаста лишилась.

Єї пильнував він як вїниці в опі. Вставав досвїта, сінця добирав, свїжу соломі підстелював.

Як потис мороз, зробив навкола хлівця загату і шпари позатикав мохом.

Бувало прийде до неї, набере сіна в руку і кормить. А вона, хоч німе сотворіня, розуміла его любов. Йїсть, а потім махне лиш головою і лиже по руці. Така вам вдалась розумна.

Сам тажже і циркав єї. Потім брав молоко і ніс до хати. Ставив на лавці і обирав бульбу.

Мати вставала і топила в печі. Пражила молоко для найменшої дитини. Наконєць варила бульбу і він сїдав. Розвиднялось. Він завивав хліб в шматину і йшов до двора. Там оставав до вечера. І так минав день за днем.

Вечером, по вечері, вібрало ся богацько парубків і хлопців-рогесників у Онофрика. Його хата стояла від самим лісом. Оттому сходились до його майже усі „лісовики“, а відтак йшли до ліса красти дрова. Це було у них цілком натуральне.

Живучи під лісом, виробили собі вже давно почуте: „що панцьке, то й бже“. А дурний був би той, хто би куповав дрова. Йїх можуть купувати жиди або богачі-дуки. А в них, „лісовиків“ — вистарчить зробити два кроки за поріг хати, а мають вже ліс і дрова. Гадюку, щоб положив, а вминули би і принесли.

Йшли процесі. Волочились по термінах і старі і молоді, навіть діти. Пів села сиділо в арешті за „пантик“, але таки не куповали дров. Неодин відсидить своє, вертає до дому і йде знов до ліса. Наглядить побережник, заподасть до суду і знов кара, і арешт. Сидіти за „пантик“ — се було у них цілком натуральне. І батько сидів і мати сиділа і син сидів. І се не вважалось цілком за щось негарного, противно се було у них навіть свого рода героїзмом.

Нині мала бути велика виправа. Йїхали по стосі аж на „ясний вруб“. Закупив його якийсь жид з міста.

— За пана — казали жиди — хоч й він і християнин католик, Бозя не карають, а не то за жиди! Він, кажуть, не чоловік: душі не має, лише пару.

— Маєте усі санчата? — спитав ся Охрим Луць. Він був ватажком виправи. З двайцять разів сидів уже за „пантик“, а навіть самому лісничому повибивав зуби. Оттому бояли ся усі його. Не тільки жидівники, але навіть і побережники втікали перед ним. З ним була безпечною виправа.

— Маємо! — сказали хлопці.

— То можемо їхати. Потім вїйде місяць.

— Пождіть, я ще переберу ся — сказав Онофрик.

До „виправи“ була конечною ще маскарада. Кождий перебирав ся, як миг. Один за бабу, дригий за жиди, третий за цигана. Декотрий вивертав кожух до гори вонюю і мазав лице саджою. А все бач, щоб „псяюха жид-вірник“ не виліз з буди, не пізнав, а потім не скаржив до суду.

— Всі гототі? Можемо їхати — сказав Луць.

Поїхали.

На дворі був сильний мороз. Сніг скрипів під ногами, галузи дерев шуміли легеньким вітром. Зрештою було тихо. Тільки часом трісла галузка під вагітним снігом, вломила ся, упала на землю, а сніг розлітав ся і порошив навколо.

Вїїхали на поляну. На сході показав ся червоний місяць. Виглянув зза дерев і подивив ся на цілу околицю. А обійняв єї якоюсь таємною красою.

У тії красі відбивались дерева і корчі неземским явищем. Всі вони покрились сивастим інеєм, котрого шпильки блєстїли на скраю немов бриланти.

Дерева виглядали немов велитні, котрі хитали під легким віддиком вітру своїми сивими головами. А навкола них зібрались немов на раду їх діти корчі.

Стояли купками і мовчки слухали речів старих дідуганів.

Було видно немов в день. З неба вилїтав рідкий сніжок і вилискував ся своїми плахтами до місяця.

— Віда, місяць свїтить — сказав Луць — і слід пізнати.

— Жид не вилізе з буди. Настрашить ся — відказав Онофрик, котрий сопочучи тягнув побіч його санчата. — Нас богацько є.

— Говори своє, не вилізе... Ануж їх тажже богацько. Гов хлопці.

Стали.

— А тримайтесь купи. Всі беріть ся до одного стоса. — Ти — звернув ся до Онофрика — станеш на

варті. Як зміркуєш жиди з буди, свисни — а тогди гайда хлопці. Ноги на плечі і в дорогу. Тільки тримайтесь разом.

І вїхали в зруб. Розложив ся він величезний посеред місячного свїтла.

В кожного забило живїйше серце. Почали скрадаться помало до стосів, що стояли рядами майже на самій середині.

— Мамо, я не пїйду нині до двора. Я слабій — і закашляв сильно.

— Віднаж моя головонько... деж я возьму на докторів.. — і засвїтила каганець.

— Поховайте добре давнїйші дрова. Жид пізнав мабуть мене. Вони прийдуть і будуть трясти.

— Хіба у сїні сховаю, на затилю...

— Добре, добре. Там не знайдуть. Шкода санчат. А все через того Луця. Він поставив мене на варті. Вже тут-туй мали ми вертати. А жид немов з під землі виріс — і хап мене за обшивку. Ледви втік. В руку вгриз. Попамятає „псяюха“. А потім під саму хату гнав — і знов закашляв.

— Перейди сину на ліжко. На лавці зле лежати.. Мій ти гадоньку...

Перейшов і положив ся. В грудях харчіло, кашель дусив. Відкашльовував — відкашльовував, наконєць сплюнув. Була кров.

— Ах, Матїнко Бозя, Сусе Христе! — заголосила мати. — Та то смертельне... синоньку. І батько кривлею плював. Смертельне — смертельне... Сухота синоньку, аякже... І щож я бідна вдовиця вчиню?... І за батька похорон не заплачений, а ту туй-туй другий мирлець — і почала ляментувати.

Розвиднілось, усі уже сусїди знали, що Онофрик заслаб на сухоту.

— Смертельне — ляментувала мати — не вийде, кумцю і бігме не вийде... Таково було і з батьком. Прийшов з ліса, положив ся, зачав кашляти, кривлею плював тай помер. Горенькож мое — кінчила — що я бідна вчиню?...

Коло полудня прийшов жид з радою громадскою. Трясли — шпирили і нічого не знайшли. Полїна поховала добре Мотруна.

А Онофрик хирляв — хирляв. По Йордані і помер.

Не стало Мотруні газди... Бучаста пїйшла на довги. А Мотруну сватає старий Бедрій.

Треба газди.

Справозданє

з IX Головної Конвенції Р. Н. Союзу,
відбувшої ся в Скентон, Па.

на днях 25—29 Юнїя, 1906р.

(Конець).

Після обїду предїдатель конв. отворив засіданє і приступлено до дальших нарад над статутами Союзу.

Ухвалено, що братство обовязане заслати до каси Союзу розмет за всіх членів, а член, котрий не заплатить свого довгу на слїдуючїм місячнїм братскїм мїтингу, буде викреслений з Союзу.

Наступила дискусія над тим, хто буде платити за тих членів Союзу, що до братства не належать і не мають своєї каси і не заплатять свого місячного розмету. По довгих дискусїях і застанавах ухвалено як слїдує:

Дев'ята головна Конвенція Р. Н. Союзу постановляє: До 30 днїв від часу коли ухвали сеї Конвенції ввійдуть в жите, то є найдальше до 31 Августа 1906, всі так звані М. Р. Н. Союзи мають перетворити ся на братства і заложити собі касу в цілі запоруки розмету. Відділи, котрі не повинують ся сїй постанові, перестануть бути членами Р. Н. Союзу.

Єслиб се оказало ся противзаконне, IX Конвенція ухвалює евентуальну постанову:

Член М. Р. Н. Союзу, котрий не заплатить свого розмету за оден місяць, до кінця тогож місяця перестанє бути членом Р. Н. Союзу.

О. Стефанович, як делегат, вїїс, щоби на будуче абсолютно не принимати до Союзу таких членів, котрі не хотять належати до братства. — Принято одноголосно.

Увага о. Улицкого, що зробити з тими членами Союзу, де їх є тільки 1, 2, або 3, котрі не належать до братства.

Внесене п. Лабовского, що де є тільки 1, 2, або 3 члени в Союзі, а не належать до братства, щоб сю справу лишати для братств, прийнято.

Ухвалено, щоби було таке саме вступне як до того часу.

Ухвалено, що братства принимають членів після такого вступного як собі самі ухвалють.

Питає, чи братства мають жадати від членів свїдоцтва лікарских, чи ні, порішено так, що не потрібно свїдоцтва лікарского, тільки щоби брацтва уважали на тоє, яких членів принимають.

Внесене о. Улицкого, щоби і братства тажже не принимали таких членів, котрі не хотять належати до Союзу, не прийнято.

Внесене о. Струтинського, щоби приймати до Союзу тільки тих, що не мають більше як 40 літ життя, прийнято одноголосно.

Увага п. Капігули, чи треба жадати метрики від нових кандидатів в члени.

Внесене о. Струтинського, щоби місцеві уряди мали право жадати метрики від кожного кандидата, котрого підозрівають, що подав свій вік фальшиво, прийнято.

Ухвалено, щоби місцеві уряди запиталися кожного члена Союзу, на кілька посмертного хоче належати до Союзу і таке заявлене заслати до головного секретаря.

П. Гуж дав запитане, чи член може змінити своє посмертне з \$500 на \$1000 і противно.

П. Поляк вніс, щоб тільки той член міг зменчити своє посмертне на \$500, котрий ще не брав за помочи по першій жінці.

Ухвалено, що такий член, котрий був записаний на ½ посмертного і взяв за помочи по умершій жінці має право записатися на ціле посмертне.

Ухвалено, що если член був записаний на \$500 і дістав \$200 по смерті своєї жінки, оженившись з другої раз, може записатися на ціле посмертне і має право до \$200 за помочи в разі смерті другої жінки а его спадкоємцям виплатити ся \$600.

Ухвалено, що член, котрий до тепер належав до Союзу і взяв за помочи по жінці \$300, то по его смерті спадкоємцям належить ся \$700.

Ухвалено, що член може змінити своє посмертне на \$1000 лише до 40 літ життя. Члени, котрі до тепер належать до Союзу, можуть змінити посмертне з \$500 на \$1000 найдальше до 60 днів по Конвенції, хотяби мали понад 40 літ.

Ухвалено, що до двох місяців має кожний член заявити своєму місцевому секретареві чи буде платив на ціле чи на пів посмертного.

Ухвалено, що если член належачий до Союзу змер по першій Августі, 1906, а не заявив, що хоче змінити своє посмертне, то за помочи по ній буде виплачена після старого статута, відповідно до того, чи був записаний на пів чи на ціле посмертне.

Ухвалено на внесене о. Макара, щоби за помочи в разі каліцтва були підвищені зі względu на те, що і посмертне вістало підвишене.

Дискусія над за помогам в разі каліцтва.

Внесене п. Лабовського, щоби сей параграф був прийнятий так як єсть поданий в новім начерку статутів, прийнято.

Ухвалено, що член після свідчення лікарського невилічно хорий, який був членом Союзу не менше як оден рік, а вибрав з братства всі за помочи, які ему належали ся, має право до за помочи від Союзу в сумі \$150 ратами по \$50 і позистає на дальше членом Союзу. Сесея за помочи відтягає ся із его посмертного. Если член такий потребує і на дальше за помочи, то виплатити ся ему з фонду убогих.

Член, котрий має поломаний хребет, має право до цілої за помочи і перестає бути членом Союзу.

Ухвалено, що родині члена з'умасшедшого виплачає ся по \$150 річно; если член єсть самотний, то не виплачує ся нічого.

Ухвалено, що всі за помочи, які член побирає з каси Союзу, мають відтягати ся з его посмертного.

Ухвалено, що если муж і жона записані на ціле посмертне, то в разі смерті одного, позиставшому при при житю належить ся \$1400.

Если муж записаний на ціле посмертне а жона на пів посмертного, то в разі смерті мужа жінці припадає \$1200; в разі смерті жінки мужови або фамилії припадає \$900 і на відворот.

Если муж і жона належать до Союзу на пів посмертного, то в разі смерті одного, позиставше при житю має право до за помочи \$700.

Фонд сирітський.

Ухвалено, щоби процент, який прийшов від сирітських грошей, був доданий до сирітського фонду, котрого є \$15,185, 33.

Ухвалено, щоби сирітські гроші тих сиріт котрі суть в краю, післати до їх дотичних судів повітових через консулати.

Ухвалено, щоби головний Уряд Союзу сейчас оголосив в органі Союзу, що сли котрі сироти хотять дістати свої гроші з Союзу, щоби постарали ся до трех місяців о правних опікунів, котрим Союз гроші виплатить. Ті гроші, по котрі сироти не зголосять ся, щоби вложити до банку на процент на особну книжочку, а головний Уряд заплє до місцевого братства посвідку, що в касі Союзу находять ся гроші тої сироти.

Ухвалено поименним голосованем, що на покриті коштів конвенційних має бути розмет однаковий на всіх членів Союзу.

Ухвалено, що братства мають право висилати делегатів на Конвенцію після того самого правила як до тепер.

Ухвалено вибрати головного організатора, котрий би назначав місцевих організаторів.

Ухвалено, щоби головний секретар був головним організатором.

Ухвалено, щоби всі братства мали однакові книжки. Поручає ся гол. Урядови, постарати ся о такі книжки за найвідповіднійшу ціну.

Ухвалено, що гол. організатор має займатися і організацією дітей.

Ухвалено, що скаля платнича для дітей має бути як до тепер і на таких самих умовах.

Ухвалено, щоби приймати до Союзу канадійських Русинів.

Ухвалено, що діста делегатам має бути три долари за оден день і тикет, так як і до тепер.

Ухвалено, щоби вибрати статуту комісію з п'ятих членів. До комісії вістали вибрані пп.: Лабовський, Поляк, Кавалко, Ардан і Ядловський.

Ухвалено, що статуту стануть правосильні, скоро вістануть видруковані і брацтвам розіслані.

Ухвалено, щоби статуту виготовлені були по руски і англійски і передані адвокатами до пересмотрени чи годять ся з правами американськими.

Ухвалено, щоби статуту були розіслані до всіх братств Союзу, скоро будуть готові.

Ухвалено, що статуту мають бути надруковані по руски і англійски.

ДЕНЬ ЧЕТВЕРТИЙ (28 Юнія).

Отворене Конвенції як в попередні дні.

Справоздане шконтрукчої комісії.

Референт шконтрукчої комісії подав свої уваги над процесом Союзу з Андреем Корпаном і вияснив, що ся справа коштувала Союз \$445.92. Відтак висказав Конвенції, що всі чеки і книги знайшла комісія в як найліпшій порядку, за що головному Урядови належить ся велике признание. Описля вніс, щоби Конвенція признала головному Урядови вотум довірія і уділила абсолюторію.

Конвенція уділила гол. Урядови абсолюторію і признала вотум довірія через повстане з місць.

О. Дмитрів вніс, щоб дотеперішньому гол. організаторови Союзу, о. Н. Підгорецькому, котрий задля слабости не міг бути присутній на Конвенції, вислала Конвенція телеграму признання і подяки за его великі заслуги около розвою Союзу. — Ухвалено одноголосно.

Наступило роздане надрукованих баллотів кандидатів на уряди, котрі роздала комісія кандидатів між всіх делегатів, кождом у відповідно до числа голосів. Всіх правних голосів було 120, п. Онушак відчислив 120 баллотів, котрі описля комісія роздала всім делегатам після числа голосів.

Наступила дискусія над тим, хто буде покривати почтові видатки, папір і т. п. місцевим секретарям.

На внесене п. Онушака ухвалено, що гол. Уряд має розіслати друковані листи і конверти до кожного відділу Союзу для зменчення видатків місцевих секретарів.

На внесене о. Улицького ухвалено, що слідуюча Конвенція має відбуватися під президентством нововибраного президента Конвенції, так як до тепер, і щоби ся ухвала була додана до статута.

Справоздане прасової комісії.

О. Струтинський референт говорив про се який має бути напрям будучого органу Союзу, як слідує:

Напряму органу Союзу має бути: виразний українсько-народний з тоном острым радикальним. Крім справ Союзних, над котрими має старанно чувати, має ся більше писати про наші справи національні. Щоби орган Союзу зробити більше популярним і більшого формату і о скільки можливо ілюстровати в ній наших народних героїв, щоби наш чоловік міг мати більше свідомости національної і міг боронити ся перед нападами. Аби не писати нічого про справи партійні церковні і релігійні, щоби тим чином уникнути непорозуміння поміж членами і щоб не ображати чие небудь релігійне почуте, і щоб орган не нападав на личности.

На запитане президента Конвенції, як дотеперішній орган Союзу заспокоював Союз і Русинів в Америці, бесідник відповів, що орган Союзу «Свобода», побачивши світ, зачала виходити в душі українсько-народній, під редакцією єї першого редактора о. Грушки. Тая «Свобода» все тримала високо прапор народний і сою свою прикмету всегда заховала.

Щоби «Свобода» збільшила ся о дві сторони і на тих сторонах щоби були друковані поучаючі повісті. Артикули релігійних редакцій сама від себе не має поміщати, хіба такі дописи за віру і справи церковні, котрі будуть прислані від знаних редакцій осіб, і если в таких дописах нема нападів на особи, віри, переконання і т. п.

Наступила дебата над справозданем бесідника прасової комісії.

По довшій дискусії о. Улицький вніс, щоби в дописах органу Союзу не було нічого такого писано, щоби ображало чувство релігійне греко-католицьке, і щоби не захвалювати иншу віру як «греко-католицьку».

О. Левицький попер внесене о. Улицького. — Принято.

Правопис органу Союзу.

П. Семенюк вніс, щоби орган Союзу уживав правописи фонетичної, якої уживають всі рускі поступові часописи. Повисше внесене поперли: пп. Лабовський, Шаршонь, Шеремета, Галайда, Онушак і инші. — Принято з оплесками.

Контракт.

О. Струтинський вніс, щоби будучий головний Уряд зробив контракт з будучим органом Союзу.

П. Лабовський вніс, щоби услівя Союзу з органом були такі як до тепер.

О. Дмитрів вніс, щоби контракт зробити на два роки, т. є. від одної Конвенції до другої. — Внесене поперто і прийнято.

Платня за орган Союзу.

П. Стеткевич вніс, що Руска Колегія з Шамокин з'обов'язує ся видавати орган Союзу за 8 центів на місяць від кожного члена на ціле і пів посмертного.

43 голосів було за тим, щоби платити 8 центів за орган, а 25 голосів, щоби платити 10 цент.

Однак пізнійше зрушено сю ухвалу поставленем внесення, щоби видавати орган на 12 сторін і платити за него 10 центів місячно. Показалось однак, що се абсолютно неможливе, а в виду непрактичності видавання органу на 10 сторонах, як жадали декотрі, прийнято, що орган має видаватися як доси на 8 сторонах друку, але зменченим письмом, що дасть більше матеріалу як колиб орган видавався на 10 сторонах.

Ухвалено, що органом Союзу має бути і на дальше «Свобода».

Ухвалено, щоби в «Свободі» був поміщений адресар брацтв раз на місяць.

Конвенція.

Ухвалено, щоби Конвенція відбувалась що два роки, як доси.

На внесене о. Левицького, ухвалено з оплесками, щоби слідуюча Конвенція відбулась в Філадельфії.

Пологджене справ, котрі головний Уряд затримав до Конвенції.

Ухвалено, щоби посмертне 600 дол. по бл. п. Павлови Вархоляк виплатити его швагрови Стефанови Опалка, на підставі повновласти, яка знаходить ся в руках головного Уряду.

Внесене п. Лабовського, щоби Конвенція ухвалила якусь за помочи Федорови Губчак по его жінці, котра при его вступі до Союзу мала більше як 45 літ. Не прийнято на підставі статута.

Ухвалено, щоби будучий головний Уряд Союзу виплатив 200 дол. по бл. пам'яті Мих. Лазовським, Іванови Лазовському в імені его дітей за его власноручним підписом.

На внесене о. Дмитрова ухвалено виплатити кошти похоронні по бл. п. Петрі Коцан, а оставшу часть за помочи рішено затримати аж до породу его жінки, і щоби суд рішив чи за помочи належить ся его жінці чи его сестрі замужній, на котру посмертне було записане. Бл. п. Петро Коцан перед его смертю заявив, що посмертне перепише на свою жінку а понеже его забило в тім часі ддятого не міг посмертного переписати.

Ухвалено виплатити 100 дол. за помочи в слабости на дихавцю, на предложене свідчення лікарського Василеви Войтила і відтягнути з его посмертного.

Прозьбу Фелікса Мачуги о за помочи Конвенція не узгляднила без свідчення лікарського.

Рішено виплатити за помочи по бл. п. Івані Павлику его адміністраторови, сли прийде поручене від матери Івана щоби ему виплатити, або сли адміністратор згодить ся і підпише ся, що покрие кошта похоронні, а решту грошей відішле Анні Павлик до краю, матери бл. п. Івана Павлика.

Докінчене на стор. 5-ій.

Читайте, що каже Др Ландес:

Я маю найбільшу практику в Сполучених Державах, Канаді, Мексико і Полудневій Америці.

Через 20 літ я лічив лиш Але сли можеш бути вилічений, а тебе вилічу. Лічу лиш мушци. Що небудь тобі долягає Але і вилічую їх. Скажи або напиши мені. Вилічу кождий випадок до якого ся возьму. Хвороби міхура і почок. Хвороби крови і шкіри. Если є не до вилічення не беру ся до него. Утрата пам'яті. Сли не можеш бути вилічений, скажу тобі вилічу без болю, не вдержу від праці.

Що року лічу тисячі людей.

Роблю сотки операцій що місяця.

Вилічу ти дома, сли не можеш прийти до мене.

Пам'ятай: Порада особиста або листовна даром.

Сли єси хорий зайді або напиши до

DR. LEONARD LANDES,

140 E. 22nd St., New York, N. Y.

„SVOBODA“ (LIBERTY)

THE RUTHENIAN WEEKLY
published every Thursday
at 209 Linden Str., Scranton, Pa.

JNO. J. ARDAN,
Publisher and Editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893

Advertising rates furnished
on application.

Entered as second-class matter July 16
1903 at the post office at Scranton, Pa.
under the Act of Congress of March 3,
1879.

„Свобода“

газетний для руского народа в
Америці і орган „Р. Н. Свобода“,
виходить щотижня в Четвер
і коштує:

В Америці на 12 місяців ... \$2.00
До старого краю на 12 місяців \$3.00
В Америці на 6 місяців ... \$1.00

Галичане можуть замовляти „Свободу“
через Книгарню Шевченка ул. Театраль-
на ч. 1, Львів, а російські Українці
через Книгарню „Кітської Старини“
Безаківська 14, Київ.

Оплачувати газету треба все-
гда з гори.

Гроші треба посылати в режістровані
лісти, або через експресовий, або
почтовий money order (моні ордер). Мо-
ney order, то є картонку, котру відістане-
те і почтара або агента на експресовій
офісі, пішліть нам, бо без того ми не
можемо грошей дістати.

Адрес:

„SVOBODA“
Box 353,
SCRANTON, PA.

Хто хоче, щоби его адрес змі-
няти мусить подати нам, крім
нового, також свій старий адрес.

Віра і витревалість передовсім.

Доносять нам, що май-
нери округу Морис Крік,
що страйкували від 1-го
Цвітня, виграли страйк і
вернули до праці, а з го-
ловного уряду Ювії Злуче-
них Углекопів урядово по-
відомляють, що більше як
80 процент майнерів, що
застрайкували 1-го Цвіт-
ня, виборили собі те, чого
жадали і повернули назад
до роботи.

Такі потішачі звістки
можливі лише тому, що
страйкарі держалися солі-
дарно, вірили в перемогу
слушної справи і були ви-
тревалими. Ввиду сего їх
страйк мусів скінчитись їх
перемогою.

Страйкарі при мягкім у-
глю в окрузі Клірфілд та-
кож виграють страйк, если
будуть вірити в свою перемо-
гу і держатись єдності.
Майнери, котрі працюють,
платять податок на їх під-
держані, як зачуваємо,
компаністи вже склонюють
ся до уступок.

Деякі компаністи ду-
мали, що досить буде за-
говорити до страйкарів і
поробити їм всілякі обіця-
нки, а вони сейчас вернуть
до роботи. Але завелись на
тім дуже. Майнери відка-
зали, що всяка згода му-
сить бути заключена з їх
представителями, юнійними
урядниками — і страйку-
вали дальше. Сим разом
майнери не дали піддурити-
сь і не повірили солод-
ким словам компаністів, але
хотіли, аби кожда обіцянка

з їх боку була написана,
як то кажуть, чорне на бі-
лім.

Так повинні всі страй-
карі поступати, бо лише в
сеї спосіб можуть собі за-
безпечити такі успіхи пра-
ці, які не можуть бути ко-
ли набудь змінені або пе-
ревернені. Де згода не є
виразна, там она не може
бути довго тревала, бо ско-
ро настануть непорозуміння,
які мусять її розірвати.

Від перемоги майнерів в о-
крузі Клірфілд залежить
дуже багато. Вигравши
страйк, майнери сего окру-
га допоможуть не лише са-
мим собі, але також захо-
тять до організації майнер-
ські округи, положені від
них на полудне і захід,
та майнерів працюючих
в Верджінії і Вест Верджі-
нії. Примір перемоги і неза-
висимости мусить ділати
одушевляючо на других
людей між тим як примір
рабства і неволі може ли-
ше пригноблювати.

Що більше, если страйкарі
в окрузі Клірфілд пере-
будуть свою біду і виграють
сеї страйк, тоді будуть
мати спокій на довгий час;
если ж би тепер піддалися,
то не лише не зискали би
нічого, але в додатку не-
задовго мусілиб знов страй-
кувати, аби зискати для
себе успіхи праці, гідні ци-
вілізованих людей.

Тому ще раз кажемо: ві-
ра і витревалість передо-
всім. Без них неможлива
жодна перемога а тим менше
перемога злучених робітників
проти всесильним капіталі-
стам.

Вісти з Росії.

Не легка то річ зібрати
до купи усе те, що дієть
ся тепер в імперії „білого
царя“. Часописи краєві і
американські переповнені
статтями і телеграфіями про
грізню ситуацію в російській
державі, а коли-б ми хотіли
подати нашим читачам до-
кладний образ того стра-
шного терору царських чинов-
ників і тої очайдушної са-
мооборони поневоленних мас,
прийшлоби ся нам видава-
ти хіба подвійне число на-
шої часописи. Та все таки
годить ся подати до при-
кладної відомости бодай де-
які важнішого, а вже самі
читачі вироблять собі свою
окрему гадку про найно-
війші події в сій нещасній
країні сліз і горя.

Зачнемо свій огляд від
Думи, сего російського пар-
ляменту, що має мати
власть законодавчу. На сїю
Думу звернені тепер очі
цілого світа, але кождий
бачить виразно і ясно, що
посли, зібрані в палаті та-
вариській, не мають своєї во-
лі, що они під обухом си-
стеми і що з їх гремучим
голосом уряд не хоче числит-
ся. Придворна партія, зло-
жена з реакційних князів
та бояр, тероризує не тіль-
ко усіх російських підданих,
але навіть самого царя, я-
кий зі страху не виходить
уже на світ і боїть ся сво-
єї власної тіни. Він не ду-
має вже про своє царство,
але бажає лишити все на

Богу волю, а сам хоче уті-
кати за границю, щоб ура-
тувати себе і свою родину
від нехвибної смерті. Але
вертаймо до річі.

В російській Думі радять
тепер над питанням аграр-
ним. Перший параграф сеї
устави уже ухвалено. По-
становлено іменню розділи-
ти поміж селян добра пра-
вительственні, коронні та
деякі помісности церковні і
монастирські. Комісія аграр-
на застановляє ся тепер, в
який спосіб розділити сї
землі між поодинокими хлі-
боробів і як рішити кве-
стію дїб приватних. Спра-
ва є найтрудніша до
полагодження, тому ми не
чимало часу, заки комісія
поладнає її так, щоб зі сто-
рони властителей великих
помісностей не було жадно-
го невдоволення.

Між тим, коли Дума рі-
шає такі важні постанови,
в цілій Росії піднялась та-
ка грізна туча, що в кож-
дїй хвилі може перевернути
сїю великанську державу і
перетворити її на респу-
блику вільних, славянських
народів і инших поменших
племен. Зворохобились не
тільки пригноблені робітники
і поневолені, безземельні
мужики, але навіть військо
бунтує ся цілими сотнями
і відмовляє послуху своїм
властям. Так в Тамбові
збунтував ся трохи не ці-
лий гарнізон, в Одесі один
полк піхоти і один відділ
маринарки, а в Батум зре-
вольтовані полки здобули
навіть військову кріпость. З
найновіших телеграфічних
вістей довідуємо ся, що
революційний бунт в там-
бовській гарнізоні можна бу-
ло завважати уже від кіль-
кох тижнів. В останніх
днях збунтував ся цілий
полк піхоти і скадрона ре-
зервових драгонів. Драгони
перші відмовили послуху
своїм офіцерам і предста-
вили властям цілий ряд по-
літичних і службових жа-
дань. Власті, знаючи о-
тім, що революційний фер-
мент обхопив також піхо-
ту, прийняли в першій хви-
лі усі жаждання драгонів і о-
біцяли їх виповнити. В
кілька днів опісля мало від-
бути ся церковне торже-
ство. Проворні власті ви-
слали на се торжество усю
піхоту, що мала нібито а-
систувати в процесії і пиль-
нувати порядку на улицах
міста. Тимчасом спровадже-
но потайки кілька відділів
козаків і приказано їм о-
кружити збунтованих дра-
гонів, що сядили собі, спо-
кійно в касарні. Козаки у-
дарили цілою силою на
зревольтованих салдатів, а-
ле тії забарикадували ся в
одну мить і перший атак
відперли. Розсипана по мі-
сті піхота, довідавшись про
такий мерзенний підступ
властей, побігла чим скор-
ше на поміч загрозеним
товаришам і по довшій, ва-
жкій борбі розігнала від-
діли козацькі.

На царськім дворі стра-
шенний переполох: одні
радять віддати цілу власть
в руки парламенту, другі
— між тими звисний ре-
акціонер Дурново — впев-
няють царя, що піддати ся

добровільно Думі було би
соромом для потомків ве-
ликих мужів Росії, що збу-
дували могутність царську і
піддержували її через цілі
століття. Між тим предста-
вители народа працюють в
Думі цілими днями, щоб в
який небудь спосіб ухоро-
нити свою вітчину перед
страшним кровопролитєм.
Більшість послів рішила
бороти ся з царським де-
спотизмом аж до загибну.
Всі переконані, що кривава
революція неминує, бо в
инший спосіб не можна
прийти до порозуміння з у-
пертим правительством.

На сїм місці ванотуємо
еще кілька важніших ви-
падків, які приносять най-
новіший телеграми.

Севастополь 11. липня.
Якийсь моряк скрив ся в
огороді віце-адмірала Чух-
ніна, а коли сей переходив
стежкою, укритий револю-
ціонер вистріляв і зранив
його смертельно. На дру-
гий день Чухнін помер.
Мала се бути месть за се,
що Чухнін, як комендант
чорноморської флотії, засу-
див на смерть звисного Шмі-
да і кількадесяток моря-
ків, що належали до бунту.

— Козаки стріляли до
робітників, що демонстру-
вали при фабриках Азовка
під Єкатеринославом. Бога-
то осіб убито або ранено.

— В Нижнім Новгороді
обжаловано аж 446 селян,
що нібито мали бути про-
відниками хлопських роз-
рухів.

— З Баку доносять, що
в копальнях кавказких ви-
бух страйк. Щоденно захо-
дять кроваві борби страй-
карів з військом. В окрузі
Суджа змагає ся рух рево-
люційний. Взагалі оружье
повстане на Кавказі стає
щораз грізнійше.

— Чорні сотні старають
ся викликати в Варшаві рі-
зню Жидів, але місцева на-
селення убиває кожного ху-
лігана, скоро котрий пова-
жить ся підбурювати тем-
них людей проти супокій-
них мешканців.

Чи ми себе маємо ува- жати за недоростків?

З Вінніпег, Ман.

День 1. липня с. р. бу-
де памятий усім членам
вінніпегської читальні ім. Т.
Шевченка. Один наш това-
риш (поліцмен із фаху) спро-
міг ся на такий геройський
подвиг, якого не втяв би
навіть жаден галицький ко-
місар... Коли йому не по-
добалась промова якого чле-
на, він кричав зараз: „Я
не позволяю говорити і
вже!“ А коли се не пома-
гало, він хапав бесідника
за карк і силоміць стягав
його з підвиспіння на зе-
млю. Сей примірний това-
риш нападає часто діяль-
ніших членів читальні і
репетує, як в горячці: „Ви
ширите якусь пропаганду,
якусь Україну! На що нам
того? Людям байки читати,
а решту нехай самі собі
читають, бо ми ще недо-
ростки!“ Тов. Головацький
доторкнув ся в своїй про-
мові сего „культурного“

висказу і жалувал ся перед
зібраними членами на не-
тактовне поведене згадано-
го поліцмена-товариша, та
сеї послідний заверещав за-
раз на ціле горло: брешеш!
і не дав докінчити промови.
Зголосив ся до слова тов.
Українець. В своїй флегма-
тичній бесіді згадав дещо
про поліцію, не знаючи о-
чевидно, що між зібраними
находить ся кількох „по-
лісменів“... Та і сьому не
пощастило ся... „Полісмен“
товариш вхопив його за об-
шивку і зі словами: „Не
позволю себе обиджати!“
стягнув бесідника в доли-
ну.

Між членами настало о-
бурене, чинилась буча. Та
тут „полісмени“ повитяга-
ли свої нотеси і почали за-
писувати в них назвиска
поодиноких членів, що го-
рячим словом протестували
проти такого безправства.
Хотіли навіть телефонувати
по поліцію... На щасте о-
бійшло ся якоесь без інтер-
венції властей. Посинались
горячі промови: кожде сло-
во бесідників вривало ся
глубоко в душі присутних
членів, розливалось гірким
плином і давило серця. У-
сі були тронуті до сліз,
лиш одні, той з камінюкою
в груді не подав ся!.. Се,
бачите, людина з „зелізни-
ми“ нервами.

Питаю ся тепер, чи ми
справді еще недоростки —
як сказав наш товариш—
поліцмен — і чи далеко
зайдемо, слушаючи лукавих
підпентів таких високо
культурних одиниць? Ко-
ли будемо підчиняти ся во-
лі таких „лжепророків“ по-
падаємо вскорі в таку безо-
дню, з котрої не відістане-
мо ся до кінця сьвіта. Чи
ви, братя, не видите, що у
нас діє ся? Чи не бачите,
як ті чорні круки напада-
ють на нашу читальню і
намагають ся конечно стер-
ти її з лиця землі? Чи не
чуєте, як сиплять ся про-
кляти в церковній пропо-
відниці на тих, що бажа-
ють сьвітла і волі для сво-
їх незричких братів? Ска-
жіть же, родимці, чи довго
ще нам терпіти тую нару-
гу з уст гасителів усякої
правдивої культури і посту-
пової думки?..

Чи знаєте, братя, що ро-
бать герої? Вільна гадка
і вільне слово, а при тім
наука. А що варта наука,
коли она обмежена, яка з
неї користь? Нам треба не-
сти нове добро у сьвіт, до-
бивати ся суцїї правди
всіма силами, горнутись до
читальні і слухати тих, що
розпинають ся за наше до-
бро, що уміють сказати
правду в очі всякому, що
не лижуть по руках своїх
гнобителей! Прокляйте ся
з вікової дрімоти, бо вже
крайна пора настала!

Н. Надія.

На Боевий Фонд

в Галичині

зложили:

1) На руки ред. „Свободи“:

1) 3 Мантриол, Канада, зложи

ли Русини за почином п. Северина

Костирського слідує жертви:

По 1 дол.: Анд. Грицьків, Пет

Войцишин.

По 50 цнт.: Лев. Бобула, Пань.
Назарок, Ан. Денека, Вас. Гуляна,
Вас. Перегінський, Йосиф Козлов-
ський, Іван Кілібичний, Сильвес. Ка-
линюк, Іван Хрустовка, Ник. Шка-
бар, Вас. Кучер, Дмит. Добух, Іван
Жаровський, Іван Поворозник, Франц
Долинський, Вас. Бучковський, Ник.
Гиявдовський, Мих. Дісецький, Про-
кіп Олійник, Ник. Кравський, Іван
Балюк, Симеон Кучерський, Микита
Філик, Конрад Грицьків, Ілько Ку-
черський, Анна Дрогобицяна.

По 40 цнт.: Тимко Андруськ.

По 25 цнт.: Волод. Анастасівсь-

кий, Стеф. Горак, Іван Андруськ,

Олена Турчиняк, Микита Бучков-

ський, Іван Тухтій, Северин Дос-

коч, Симеон Гноховський, Стеф.

Тухтій, Петро Семенюк, Йосиф Су-

занський, Михайл Бобик, Михайл

Човник, Ізидор Левицький, Іван

Дзюрбан, Симеон Дрогобицький, Си-

меон Калинка, Текля Джас, Кате-

рина Теслюк, Марія Опапка, Кате-

рина Ігушик, Йосиф Мельничок,

Матвій Сідун, Василь Сулима, Те-

одор Шевчик, Мих. Боцулин, Йо-

сиф Кухарський, Гнат Янушевський,

Йосиф Сороковський, Василь Андри-

чук, Мих. Скубицький, Яким Невла-

домський, Станис. Гостинський, Ант.

Гайовський, Петро Лупковський, Ма-

риян Лупковський, Марко Ястрем-

ський, Йосиф Рогож, Франц Сави-

ньський, Йосиф Розмайреневич,

Станислав Стрембський, Кири. Фур-

кий, Станис. Мельничок, Мих. Пас-

тинка, Барна Сидор, Пет. Малкевич,

Тимоф. Грицан, Ник. Цатулський,

Стеф. Столарський, Прок. Гаврилюк,

Франц Грицан, Юрко Сторощук,

Алек. Березюк, Іван Стельмах, Ка-

роль Барановський, Ізаак Гон (жид),

Вас. Гомко, Мих. Грицьків, Віктор

Резуцький, Федь Григорішин, Вас.

Григорієвич, Вас. Філик, Стеф.

Грицьків, [Мих. Калиновський, Вас.

Гуцул, Гринь Гуцул, Йосиф Корт-

ко, Ант. Бодюр, Вас. Бродський,

Іван Парановський, Стеф. Бродяк,

Мих. Дзіняк, Володис. Новай, Іван

Дикий, Ник. Заяць, Франц Стишко,

Дмит. Колут, Петро Качала, Франц

Мислиций, Гриць Мех, Блажко

Гладиш. Разом \$35.65.

2) 3 Соміт, Н. Дж. прислала п.

Анна Степик 3 дол. Жертвували:

По 1 дол.: Прокіп Полянник, Ма-

рія Молодець.

По 50 цнт.: Анна Степик, Ан-

на Ющак. Разом 3 дол.

3) Шамокин, Па., Іван Кован

1 дол.

4) 3 Тельфорд, Ман. Никола

Палагнюк, 50 цнт.

5) 3 Питсбург, Па. Онуфрій

Сеник 1 дол.

Разом 41.15

Попередно 661.05

Сума 702.20

Редакція „Свободи“,

Svoboda, Box 353, Scranton, Pa.

II) На руки Хародного Комітету:

3 Ансонії, Конн. Склада в пер-

кві 8.60 дол.

Братство св. Ап. Петра і Павла

10 дол.

Разом 18.60

Попередно 456.64

Сума 474.24

о. Іван Велигорський, скар.

25 Chestnut Str.

Yonkers, N. Y.

Всіх грошей на Боевий Фонд

зібрано досі в північній Америці

на суму \$1,855.55.

Жертви

на

Револуц. Українську Партію.

1) 3 Тельфорд, Ман. Никола

Палагнюк 50 цнт.

Попередно 268.56

Сума 269.06

Справозданє з IX. Головної Конвенції Р. Нар. Союзу.

(Докінчене з 3-ої сторони.)

Прозьба лел. Радка з Йонкерс і лист від Никол. Дурняка, щоби делегати покупали тикети на вигравку зигарка на запомогу нещасного Емиліяна Дурняка (бувшого члена Союзу). Принято. Делегати покупали тикети, за котрі прийшло готівкою \$34.90.

Прозьбу Станіслава Лемчака о запомогу, Конвенція не узяла.

Ухвалено виплатити 50 дол. запомоги Андрееви Сивак, котрий є хорий на ревматизм.

Ухвалено виплатити 100 дол. остатну рагу з помертної запомоги Іванови Петрик.

Ухвалено, що головний секретар має право суспендовати місцевого урядника Союзу, если той не вповняє своїх обовязків.

Ухвалено, щоби Союз видавав календарі своїм коштом.

Ухвалено, що календарі мають коштувати по 25 центів оден.

Ухвалено, що кожний член Союзу (кромі дітей) обовязаний купити оден календар Союзу.

Ухвалено, щ би календар був зарахований у розметі.

Ухвалено, щоби отець духовний Союзу заняв ся написанем і виданем календара.

Наступило читанє результату голосів на вибір нових урядників Союзу, і так:

На отця духовного Р. Н. Союзу дістали:

о. Макар	48 голосів
о. Стефанович	38 "
о. Левицкий	32 "
о. Улицкий	1 голос

Вибраний зістав о. Макар.

На головного председателя Р. Н. Союзу:

п. Кирчів	дістав 73 голосів
п. Капігула	46 "

Вибраний зістав п. К. Кирчів.

На заступника председателя:

п. Ів. Парияк	дістав 76 голосів
п. Ю. Гук	41 "
п. Т. Талпаш	2 голоси

Вибраний зістав п. Ів. Парияк.

На головного касієра Р. Н. Союзу:

п. А. Шаршонь	дістав 73 голосів
п. Г. Онуцак	35 "
п. Т. Феш	11 "

Вибраний зістав п. А. Шаршонь.

На головного секретара Р. Н. Союзу:

п. С. Ядловский	дістав 109 голосів
п. С. Калакука	4 голоси
п. М. Поляк	4 "
п. М. Беля	1 голос

Вибраний зістав п. С. Ядловский.

На заступника секретара:

п. Т. Лабовский	дістав 56 голосів
п. М. Югас	32 "
п. М. Турковский	16 "
п. М. Поляк	6 "
п. Д. Мерена	3 голоси
п. Ів. Воргач	1 голос

Вибраний зістав п. Т. Лабовский.

На радних Р. Н. Союзу:

п. Т. Талпаш	дістав 92 голосів
о. Н. Стефанович	76 "
п. М. Беля	74 "
п. Моніта	70 "
п. Семенюк	58 "
п. Овсак	56 "
п. Поливка	53 "
п. Горбаль	53 "
п. Шеремета	41 "
п. Ваверчак	39 "
п. Баган	37 "
о. Макар	27 "
п. Чегін	21 "
о. Левицкий	6 "
п. Кобан	5 "
п. Гавриляк	4 голоси
о. Струтинський	3 "
о. Дмитрів	1 голос
п. Сенько	1 "
п. Валевский	1 "
п. Феш	1 "

Вибрані зістали:

п. Талпаш,
о. Стефанович,
п. Беля,
п. Моніта,
п. Семенюк,
п. Овсак.

Позаяк о. Стефанович зрік ся свого уряду, то на его місце зістав вибраний:

п. Поливка.

До контрольної комісії:

п. Калакука	дістав 101 голосів
п. Стеткевич	92 "
о. Левицкий	86 "
о. Макар	18 "
п. Валевский	14 "
п. Келичава	12 "
о. Стефанович	9 "
п. Турковский	2 голоси
п. Лабовский	1 голос
о. Дмитрів	1 "
п. Кобан	1 "

Вибрані зістали:

о. Левицкий,
п. Стеткевич,
п. Калакука.

ДЕНЬ ПЯТИЙ (29 Юнія).

Ухвалено, що речинець виплати помертнього має бути такий самий як до тепер.

Ухвалено, що головний секретар відповідає за ті числа органу Союзу, котрі члени не получають з его вини, або за ті числа, що побирають ті особи, котрі перестали бути членами Союзу. Так само має він подавати до органу Союзу адреси новоприсланих членів.

Жени, находячі ся в бременнім стані, не можуть бути скорше прийняті за членів Союзу, аж по 30 днях попологовім виздоровленю. Мужі в часі бременности їх жен можуть бути прийняті до Союзу, если же після свідомства лікарского смерть такої жени наступить в наслідок пороку до 30 днів пополозі, помертне по такій жені не виплачує ся, але если така жена помре на иншу слабість, помертне виплатить ся.

Справа з п. Хиликом.

П. Хилик говорив, що винен Союзови \$648.68, ему з Союзу належить ся за три роки урядованя яко касієра, а відтак яко председателя, за видатки почтові і організаційні \$960.00, то є \$720 за касієрство, а \$240 за председательство.

П. Моніта говорив, що Хилик винен до Союзу над 1100 доларів і се абсолютно довжен. Що п. Хилик будучи касієром Союзу казав на Конвенції в Шенандорі, що має тільки гроший в касі, кілька контрольна комісія знайшла в рахунках і що годить ся з контрольною комісією, а потім що всі ті гроші не віддав его наслідникови, бувшому касієрови Союзу, К. Котаньчикови.

На запитанє председателя Конвенції, п. Хилик відповів, що він признав ся на попередних Конвенціях Союзу, що він винен гроші Союзови. Признав ся, що він віддавав гроші Союзови. Признав ся, що говорив на Конвенціях коли зістав вибраний урядником Союзу, що буде робити з патріотизму, тільки щоби Союз звернув ему его видатки, які понесе при Союзі. Признав ся, що Союз винен ему ще 240 дол.

О. Левицкий вніс, щоби председатель дав під голосованє, чи п. Хилик винен Союзови гроші чи ні і чи їх має віддати чи ні. — Принято, що винен і має віддати.

О. Улицкий вніс, щоби Конвенція пораховала коптти канцелярійні і організаційні за час его урядництва в Союзі і відтягнула від суми, яку п. Хилик подає, що Союз ему винен. — Не прийнято.

П. Шаршонь вніс, щоби подати п. Хиликови оферту від Союзу, щоби пів гроший віддав Союзови, а пів Союз ему подарує. — Принято.

П. Хилик не приняв оферти.

Внесене о. Улицкого, щоби Союз заскаржив до суду п. Хилика за ту оферту, яку Конвенція предложила ему, не прийнято.

П. Моніта вніс, щоби п. Хилик присягнув, що він не винен гроший Союзови, п. Хилик відповів, що если всі делегати присягнуть, що він винен Союзови гроші, то він віддасть.

П. Ядловский вніс, щоби новий головний Уряд Союзу засягнув ради в адвоката, чи Союз може скажити п. Хилика чи ні. — Не прийнято.

Павза на 15 минут.

Відтак председатель конвенційний подав Конвенції слідуєчі питання:

1) Чи Конвенція узнає, що п. Хилик винен гроші до Союзу? — Було піднесено 76 рук, що винен.

2) Чи всі делегати чули, що п. Хилик сказав, що винен гроші до Союзу? — Відповідь: всі!

3) Чи пп. делегати вдоволені з відповіді п. Хилика? — Відп.: ні! (Поясненє предс. конв. о маєтку Хилика).

4) Чи Конвенція уважає укарати за тое п. Хилика відповідним способом? — Відп.: так!

Ухвалено укарати п. Хилика яко довжника.

5) Председатель конв. подав Конвенції, щоби ухвалила кару, яку уважає за найвідповіднійшу.

П. Мерена вніс, щоби п. Хилика укарати, аби не міг ніколи бути делегатом на Конвенцію Союзу ані урядником Союзу. — Не прийнято.

Внесене п. Шаршоня, щоби зарадитись адвоката,

чи можна укарати за тое п. Хилика чи ні — не узядено.

О. Левицкий вніс, щоби председатель Конвенції подав від себе, яку кару уважає за найвідповіднійшу. — Председатель відповів, що се не належить до него, але до Конвенції.

О. Улицкий вніс, щоби п. Хилик Союз заскаржив до суду, а суд щоби сам его укарав. — Не прийнято.

О. Левицкий вніс, щоби п. Хилик заплатив 500 дол. кари до Союзу, а сли сего не зробить до означеного речинця, щоби був виключений з Союзу. — Внесене поперто і ухвалено 69 голосами претив 7 голосів против внесеня.

Ухвалено, що п. Хилик має заплатити до Союзу 500 дол. кари до вінця року 1906, а сли сего не зробить, то буде виключений з Союзу.

Инші справи.

Внесене о. Стефановича, що всі гроші, які Союз має, щоби перенести до Пітсбургских банків, бо там банки платять 4 процент від депозитів а 2 процент від гроший вкладаних на чекове conto — прийнято.

Друге внесене, щоби головний Уряд, а в крайній мірі головні секретарі перенеслись до Пітсбурга, а сли можливо, щоби і орган Союзу „Свобода“ перебравась до Пітсбурга — по довгих дискусіях і протестах не прийнято.

Внесене, щоби секретарі були там де і орган Союзу — не прийнято.

О. Струтинський вніс, щоби перший дарунок з Р. Нар. Союзу 100 дол. був післаний на Боевий Фонд до Галичини. — Внесене попер о. Левицкий. — Ухвалено.

Пенсія головних урядників.

Ухвалено, що другий секретар, т. е. рекордовий, має бути платний.

Головний секретар С. Ядловский пристав на стару платню, то є 70 доларів на місяць. — Принято.

Другий рекордовий секретар Т. Лабовский згодив ся за платню 50 дол. на місяць. — Принято.

Головний председатель К. Кирчів згодив ся за стару платню, то є 10 дол. на місяць і діети если справи Союзу будуть вимагати пів дня або більше. — Принято.

Головний касієр А. Шаршонь згодив ся за стару платню, т. е. 25 дол. на місяць. — Принято.

Ухвалено, що бонди головного Уряду мають бути: Председателя на 1000 доларів; секретара фінансового на 1000 доларів; секретара рекордового на 1000 доларів; касієра на подвійну суму, якою обертає каса Союзу місячно. — Принято.

Ухвалено, що ті бонди мають бути від компаній, а не від приватних людей.

Ухвалено дати \$5 яко дар місцевому священникови о. Яцковичови, за чинну участь в богослуженнях і за труди около прадагодження галі конвенційній.

Ухвалено заплатити місцевій церкві \$25 за галю конвенційну.

Наступив відчит телеграм, потім пращальне слово о. Стефановича.

Відтак наступила виплата діет делегатам і замкненє Конвенції.

Scranton, Pa., June 29, 1906.

С. Калакука, Т. Лабовский,
секретарі на IX Конвенції Р. Н. Союзу.

УРИВОК З ЛИСТУ.

„Не находжу досить слів“, пише Сестра Донаша з Друсіла, О., „аби вам висказати мою вдячність. Після хороби булам дуже ослаблена і в жаден спосіб не могла відискати сил. Тринера Лічиче Вино було одиноким средством, що мені помогло.“

Є се справді добрий лік, що приносить охоту до їди і тілесну силу. Коли лиш буду могла, радо его відпущу.“ Тринера Лічиче Гірке Вино є тепер вже загально звісне тут і за морем і кожний знає будь з власного досвїду або від знайомих, що в хворобах людка і крові нема лішого ліку. Відна, нечиста кров ослабляє ціле тіло, так що оно не може ані нового корму приймати ані виконувати якунебудь працю. Тринера Лічиче Гірке Вино відмолджує і відновляє кров, робить її здоровою і сильною а через те доносить і до найдальших

закутин тіла здоровлє і силу.

Продають по всіх аптеках.

Jos. Triner, 799 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

ЖЕЛІЗНИЦЯ ЛОРЕЛ ЛАЙН

Трені відходять зі Скрентон в будні дні від 1-ої до 6-ої рано що година, а від 6 рано до 12 в ночи що 20 минут. В Неділю відходять трені від 1-ої рано до 7 що година, в від 7 рано до 12-ої в ночи що 20 минут. Від 3.20 до 6.40 допозудни трені ходять що 10 минут. До Виллсбері їде трені всего 41 минут, а експресовий, що відходить зі Скрентон (крім Неділі) о 6.36, 8.16 і 10.36 рано а 2.16, 4.36 допозудни їде лиш 33 минут. Наші карі їдуть до Нейог Парку і Нейгсбері. Ми перевозимо також пакунки. B. F. WYLY, Jr. traffic manager.

118

Scranton Pa.,

Болючі крижі і члени

тратять біль і штивність після кількоразового натертя

Д-ра Ріхтера

Нотвичним

Пейн Експелером

Фамілійне средство вживанє по многих краях як лік проти Руматизму, Сіатики, Болю в боці, Невралгії, Болю в горлі і грудях, Болю голови і зурів.

Продають по всіх аптеках по 25 і по 50 центів.

F. AD. RICHTER & CO.
215 Pearl Str., New York.

СПРАВИ „СОЮЗА“.

Отець духовний „Союза“:
о. Стефан Макар,
Box, 404, McKeesport, Pa.

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на
роки 1906—1908.

Председатель:
Константин Кирчів,
140 Essex St., Jersey City, N.J.

Місто-председатель:
Іван Парилляк, Terryville, Conn.

Касієр:
Алексій Шаршонь,
524 Pine & Franklin St., Shamokin, Pa.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:
Теодозій Лабовський,
Olyphant, Pa.

Радні:
Т. Талпаш, Shamokin, Pa.
Лев Моніта, Lansford, Pa.
Михайло Беля, Holyoke, Mass.
Матій Семенюк, Sayre, Pa.
Андрій Овсак, Trauger, Pa.
Ф. Поливка, Hazleton, Pa.

Контрольна Комісія:
о. Лев Левицький, Minersville, Pa.
Осип Стеткевич, Scranton, Pa.
С. Калакука, Jersey City, N. J.

Вступайте до Союзу!

„Союз“ — однією руської народної організації в Америці.

Приймає членів від 1 року до 40 літ життя.

Вступне після літ.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

Посмертне за мужа \$1000.00,
Посмертне за жінку \$400.00,
Посмертне за діти від 15.00 до \$300.00.

В разі утрати: а) обох очей ніг або рук \$1000.00,
б) одної руки, ноги або ока \$200.00.

См. отець родини в шпиталі божевільних, Союз платить що року родині \$150.00.

Хто хоче вступити до Союзу, мусить вписатись також до братства, яке належить до Союзу.

Важне

для П. П. Секретарів Р. Н. Союзу.

Повідомляю раз на все, що всі гроші належачі до каси Р. Н. Союзу посилаєся так: на money-order-ax або чеках виписуєся імя Alex Sharshon, Shamokin, Pa. Дальше так виписаний money-order або чек не посилаєся до Голов. Касієра, але враз з виказами до Голов. Секретара. Головний секретар опісля відсилає їх до Голов. Касієра.

С. Ядловський,
Голов. Секретар.

ПОСМЕРТНІ ВЪСТИ.

ВЕРЕМІНЬСКИЙ ТИМКО
член Р. Н. Союзу від. 82.
New Alexandria, Pa. упокоївся 28-го Мая 6. р. Небідіак походив з Галичини, села Глинне пов. Лисичо.

Вічная пам'ять.

Рух

в відділах Р. Н. Союзу.

Братство

св. Володимира в Нью-Йорку відділ 108 „Р. Н. Союзу“ приймає через місяць

Липень — нових членів без вступного.
Дорогі Брати Русини! Хто ще в вас, в Нью-Йорку не належить до жадного братства, нехай прийде до нас а ми приймемо його як рідного брата. Оплата не велика — 35 центів місячно, та за ті гроші дістанете, кожний, если захочете 5 доларів що тижня за допомоги і докторів. Брати Русини! не жалуйте тих пар центів на місяць, бо як чоловік здоров і робить, то що значить для него тих „пару центів“? Таж не раз багато піде на дурниці, а ніхто не може знати, що его чекає. Таж не кажіть, дорогі брати, „що ще маю час“ і не відкладайте се на пізніше, а вступайте зараз численно до Братства і „Союза“. В єдності сила! Мітинги відбувають ся кожного місяця перед першим в суботу, на Евею А. під часом 46 в Гартоні Галі, межі 3 а 4 улицями в Нью-Йорку.

О. Довганюк, пред.
Я. Корнаш, секр.
А. Шпримета, касієр.

Братство

св. Івана Христителя, відділ Р. Н. Союзу 36 в Скотсдейл, Па., вибрало на піврічний мітинг наступний новий уряд: Петро Гула, председатель; Іван Коваль, заступник; Николай Зорла, касієр; Ізко Коваль, заступник; Михайло Цинковский, секретар; Стефан Милан, заступник; Василь Заула, контролер.

Слудующий мітинг відбуде ся дня 22 Юлія в галі п. Куленія. На тім мітингу будемо приймати нових членів без вступного, тому просим всіх хто ще не належить до жадної організації, аби прийшов до нас а ми его приймемо до братства и до Союзу. Союз платить тепер 1000 доларів посмертного.

Михайло Цинковский, секр.

Братство

св. Отця Николая, від. Р. Н. С. 104 в Perth Amboy, N. J. буде приймати нових членів в місяці Серпні с. р. без вступного. Хто з вас, дорогі брати, не належить еще до жадної організації, нехай вступає до нашого братства і до Р. Н. Союзу, бо тут найдете скору поміч моральну й матеріальну. Не відтягайте ся, родимці, бо ніхто з вас не знає, яка судба вас очікує!

К. Шкурат, секр. братства.

Братство

св. Івана Христителя від. Р. Н. С. 96 в Pittsburgh, Pa. S. S. буде приймати нових членів в місяці Липню і Серпню с. р. за половину вступного. Хто з шпан, читачів не належить еще до жадного братства, нехай прийде до нас, а ми приймемо его як рідного брата. Наші мітинги відбувають ся в четверту неділю по першій.

За Уряд братства:
І. Костюк, секр.

Братство

св. Івана Христителя від. 62 в Моне-сен, Па. приймає нових членів в місяці Августі с. р. без вступного. Хто з вас, дорогі брати і сестри, не належить еще до жадного братства в Моне-сен і околиці, нехай аголосить ся до нас, а ми приймемо кожного радо і щиро. Мітинги відбувають ся що місяця в другу неділю по першій в італійській галі при улиці третій. Після ухвали нашого братства кожний місцевий член має бути присутний на кожнім місячній мітингу, а коли без важної причини не являть ся в означені часі, заплатити 25 цит. карі.

Горніть ся, родимці, під прапор Р. Н. Союзу! В єдності сила!
Юліан Малютин, пред.
Василь Сивик, секр.
Яким Цимбала, кас.

Повідомлене.

Повідомляємо всіх членів, що належать до братства св. Володимира Великого і до Р. Н. Союзу від. 58 в Ramey, Pa., що дня 29-го с. м. будемо обходити пам'ять нашого покровителя. На се торжество мають явити ся всі брати під загрозною карі, означеної §. 86 братських статутів.

За Уряд братства і від. 86 Р. Н. Союзу:

Федор Фенчистин, пред.,
Т. Барна, секр.

Братство

св. м. Флора і Лавра в Пітсбургу, Па., від. Р. Н. Союзу 130, буде приймати в місяці Августі с. р. нових членів без вступного. Мітинги братські відбувають ся завжди першої неділі в місяці під ч. 725 Carson Str. у п. Теодора Гута. Хто не записав ся еще до жадного братства, нехай користуєся доброю нагодо і вступає до нашого товариства.

Теодор Гут, пред.
Володимир Милькович, кас.,
Петро Кульчицкий, секр.

Повідомлене.

Сим повідомляємо уся американську Русь а зокрема Русинів з околиці Бостону, що дня 1-го Липня с. р. завзялось у нас нове руське заповомого товариство св. Петра і Павла під ч. 14 Парментер ул. в Boston, Mass. На разі випало ся 37 членів. Вступне вносить 1 дол., а місячно 50 цит. Братство зобов'язує платити своїм членам по шістьох місяців від дня вступлення до товариства по 5 дол. тижнево в разі хо-

роби, кошта похоронні по померших членах і янші привагидні заповомогі.

Приймайте, брати, до нашого нового товариства всі, як один муж, а не по жалуйте сего ніколи! Не забувайте, що: в єдності сила — а згода всім мила!

Мих. Гордийчук, пред.,
Іван Калита, кас.
Іван Радевич, секр. фінанс.
Г. Бекер, секр. проток.

Повідомляємо

всіх членів Братства св. арх. Михайла від. 51 в Yatesboro, Pa., що з причини довготривалого страйку всі члени розійшлися за роботу. В Бейтсборо мало вже хто остав ся, навіть нема кому займатись справами сего Братства, а що нас живе тут яких 8 членів і не хочемо, щоб наше число пропало, то задумали ми его тут перенести. Для того відважимося до всіх членів того Братства і повідомляю їх, що ІХ. Гол. Конвенція Р. Н. Союзу підвинула посмертне в 600 доларів на 1.000. Декотрі члени не мають заплачено місячного вже по 3 місяці, тому прошу кожного з них, щоби сейчас своє місячне і на конвенції по 25 цит. до 14 днів прислав, бо інакше буде витворений так а Братства як і Р. Н. Союзу.

Заразом повідомляю всіх Русинів живущих на сій околиці, щоб прийшли і вписались до Братства і Р. Н. Союзу, а ми приймемо вас за братів в слудующих трох місяцях без вступного.

Приймайте до Р. Н. Союзу, де єсть любов і сила і добра оборона.

За Уряд Братства
Петро Шевчик, пред. Бр.
1223 E. Falls Str., Niagara Falls, N.Y.
Йосиф Лаба,
Теодор Ласко.

Заява.

Подаю до загальної відомості особливо членам писме підписаного братства, що вражкою клеветою і брехнею єсть, що гроші належачі до McKeesport, Pa. і до St. Louis суть при мені затримані, бо гроші так до McKeesport як і до St. Louis, були точно мною заслані.

Михайло Турковский,
бувший председатель від. 56,
Алегені, Па.

Баль

Братство св. Івана Христителя від. 62 в Моне-сен, Па. устроєє дня 28-го Юлія с. р. великий баль на дохід братський і запрошує отсім усіх доохресних Русинів і Русинку, щоб війшли ся численно в означений порі на сию нашу забаву. Баль сей розпаче ся о годині 1-ій по полудни в італійській галі при улиці третій. За добру забаву і скоцку музичку ручить

КОМІТЕТ.

Великий Вечерок

братства св. Володимира, в Р. Н. Союзу 108, відбуде ся дня 28-го Липня 1906 в Liberty Hall під ч. 257-263 E. Houston Str. в Нью-Йорку. Раю сего дня о 10-ій відправити ся Служба Божя в церкві св. Юрія при 20-ій улиці. Початок балю о 6-ій вечер. Вступ від особи 15 центів.

На вечерю будуть гарні сьпіви, деклямації, добра музика і танці.

На сей вечерок запрошуємо всіх Русинів в Нью-Йорку і околиці.
А. Довганюк,
Я. Корнаш,
А. Шеремета.

Перший Руский Баль

в Chisholm, Minn. справляє братство св. О. Николая відділ Р. Н. Союзу 37, дня 21-го Юлія 1906 — на дохід братства. Забава почне ся о 7-ій вечер, тижкет коштує 25 центів, жени і дівчата мають вступ даром. На балю буде грати добра музика всілякі танці. Тикети буде продавати Онуфер Кір, Льюк Лавришак і Юрко Семетковський будуть дозорцями бари а Петро Курочка має порядок вести.

На балю будемо продавати айск-крім, баканні, пінесі, кеади, сафт і янший трунок при вискі. Просимо всіх місцевих Русинів і Русинки а також тих що мешкають на околиці в Спарта, Еве-лет, Губинг і деінде, аби прийшли разом з нами забавити ся.

За Уряд:

Петро Курочка, пред.,
Льюк Лавришак, секр.,
Онуфер Кір, касієр.

Перший руский баль

в Елизабеті, Н. Дж. відбуде ся дня 21-го Юлія, в Суботу, від години 2-ої по пол. до 12-ої в нощі в Singer Hall. Дохід призначений на руску церкву. Запрошуємо усіх Русинів та Русинку в околиці на сию забаву. Найкраща галія і добріша музика очікуєть гостей!

КОМІТЕТ.

Товариство Братчиків.

Редакція „Свободи“ одержала для напечатання слудующе писмо:

Братчики чесного життя!
Хто не хоче женитись і хто не хоче клопоту супружества, а на старші літа хотів би, забезпечити собі тихе і спокійне життя, нехай вступає в товариство Братчиків. Ми запрошаємо всіх Братів Християн і тих, котрі суг жонаті, що не можуть а своїми жонами жити а другіх жен не потребують. Такі жонаті також можуть вступати в товариство Братчиків. В місяці Листопад буде оголошена „біла рада“. На тую раду зій-

дуть ся усі братчики; на „білій раді“ мають урядити деби ліпше поставити „кім“. Братчиків чи тут в Канаді, чи в Сполучених Державах. На тое діло закуплять кілька фармівелі, щоби було до братчикам жити і учатись до дальших літ життя. О статутах Товариства Братчиків буде описано в рекомендації.

Отже просим явити на увагу: хто має щире і любовне серце до бідної Матері України-Руси і хто є правдивим сином тої чорної та висушеної в рідних мукх та нечестях — нещасної Матері — нехай спініть в поміч братчикам в розумі і ділами. Просим аголосуватись на адресу:

William Coffson,

540 Magnus ave, Winnipeg, Man. Canada.

Подаємо

до загальної відомості Впов. П. Читателям Шамокинської „Зірницї“ що слудующе число спініть ся з причини браку редактора.

Комітет.

Конкурс.

На дяко-учительську посаду при грав. Русской церкви св. Арх. Михайла св. Шенандоа, Па. конкурс оголошає ся. Пожадате ся оть конкурента что бы знав хоральний сьбіє учити и ежедневну школу провадити. О условіях писати треба на адресу: Rev. Cornelius Lavrisin, greek cath. priest Shenandoah, Pa.

О. Корнилий Лавришинь,
29—31 настоятель прихода.

Де є?

Хто хоче шукати своихъ врандъ черезъ нашу газету, мусить заплатити 25 центів за кожде оголошеня напередъ.

Пошукую

свого 18 літнього сина, Дмитра Касіна. Перед 1 і пів роками робив він при новій дорозі в Бритийській Колумбії і звідтам переїхав до Сполучених Держав. Хто би знав про місце его поселеня, нехай аволють повідомити его батька на адресу:

Todor Kasijan,
Vegreville, Alta., Canada.

Де єсть?

Томко Горбаль з Кобасівки, родом з Борного, повіту Горлицкого, з Галичини. Глядзе його брат в дуже пильній справі. Він перебуває десь в околиці Плимат, Па. Хто би о нім знав, або він сам, нехай аголосить ся на адресу:

John Necio,
P. O. Box 704, Terryville, Conn.

Хто надішле нам найменше 50 докладних адресів Русинів, замешкалих в Америці, тому перешлемо в дарунок гарну книжку.

А. Хроковский,
292 E. Houston Str. New York, N. Y.

ДОПИСИ.

3 Бостон, Масс.

Живе в Бостоні спора громада Русинів, яких 1000 душ. Деякі з них мешкають тут уже по 8—10 літ, але якось ніхто не чував за них аж до послідної хвилини. Вони собі дрімали спокійно і були б може зовсім заснули, якби не поселив ся був між ними Г. Бекер, що перед роком прибув сюди з Нью-Йорку. Він то познакопив ся з деякими тямучими одиницями, як з ч. Михайлом Гордийчуком, Тимофеем Магометом і другими і разом з ними забрав ся до організованя тутешних Русинів. Широко працює і неупоминними заходами тих кількох діячів уда-ло ся заложити в нашій місцевості нове заповомого братство під покровом св. Петра і Павла. Г. Бекер пропонував на загальних зборах, щоб ново заложене товариство назвати іменем І. Франка, відомого труженника на ниві народного від-родження і сьвітлової слави руського писателя. Всі вразу годили ся були на се досно, але пізнійше більшість зібраних відкинула сесе внесенє з простої не-сьвідомости що нашим братством опікувати ся тенер-будуть св. Апостоли.

До товариства приступило 37 членів, переважно молодіж із всхідної Галичини. Щоб розбудити яке-таке

житє поміж нашими Русинами задумали ми заложити руский хор. Потного сьбіє підняли ся учити пп. Мих. Гордийчук і Ілля Кулак. Маємо надію, що наша праця увінчає ся небавом хорошими успіхами і що бостонські Русини підуть слідом иньших поступових громад на Американський Руси.

Хто з шан. читачів „Свободи“ має добрий голос, а не годен знайти доброї роботи на своїм плеїзі, нехай аголосить ся до нас. Ми вишукаємо ему відповідне пошлатне занятє, а він за сию прислугу впише ся до нашого хору. Писіть до нас на адресу: Geo. Becker, 115 Salem Str. Boston, Mass.

На другий раз напишемо більше, а тепер кінчимо отсе писмо покликом до всіх родимців:

Гей, Русини—Побратими!

Всі в згоді єднаймось;

Вражим ляхам і москалям

Побороть не даймось!

Член братства.

3 Джерзі Сіті.

Якийсь кнутапоклонник накинув ся на мою особу в 22. ч. „Правди“ і ганьбить мене послідними словами від початку аж до кінця. Не знаю, що тут більше подивляти: чи не-сьвідомість господина Н. М.

чи інтелігенцію... На кождий случай я думаю, що: яке їхало, таке здибало... Коли б тут розходило ся лишень о мою личність, я не звертав би навіть уваги на таку „високопарну“ допись г. Н. М., але що тут заангажована друга особа, то вже конечно треба де-що відповісти на лайку „многоуважаемого дописувателя“.

Н. М. гніває ся на мене що я в попередній своїй дописи порівнав чоловіка з Христом, а через те закидає мені брак релігійности. Дякую вам, господине за науку... Якби не ви, я не знав би був ніколи, що то таке релігійність або моральність. Я вірю, що ви самі і ваші одводумці — то високо моральні і релігійні люди, що ваша партія со-творена на те, щоб проповідувати царство божє на землі. Прецінь же тая ваша моральність пробиває ся з кожної стрічки вашої возлюбленої „Правди“, а всі ті „патріоти“ що дописують до сеї пяматки і її читають — то вже за життя остануть сьвятими... Я вас всіх через те дуже шаную і люблю, а на доказ, що маю до всіх вас повне й необмежене довіре, прешу мені відповісти на отсих кілька скромненьких питань: Чи тая москвофільска череда, що хотіла невинному чоловікові відобрати жите на порозі церковнім — то люди релігійні? Чи обмовляти невинних людей, тягати їх по скваерах і кортах, чернати і плюгавити друкованим словом — то релігійність? Хто розбив нашу парафію і хто привів її над берег пропасти? Хто відвдичив ся так чорно й жорстоко бувшому нашому душ-

пастирови? Хто виховав на американській Руси тих наших домородних чорносо-тенців — тигрисів? Хто каже молити ся за „православного государя“ тоді, коли від него відвернула ся з погордою уся посту-пова Росія? Хто сие незгоду й ненависть поміж силами одної Матері-Руси? Хто вирікаєть ся свого бідного поневоленого народа і тягне его силоміць в чуже московське ярмо?... Ніхто иньший, лишень ті високо моральні і релігійні люди з витертим мідяним чолом!

Добре, добре... Рийте і кирийте, господинове обадинителі, аж до слущного часу! Перебула наша Русь-Україна не такі злидні, перебула еще і тих релігійних, морально упавших калік... Цілий сьвіт поступає сьміло наперед, а ви тягнете наших несьвідомих братів о цілі століття в зад, щей чваните ся, що по вашій стороні сама сущая правда і що ви одні непорочні й без гріха. Хто не тримає з вами, сей у ваших очах безбожник, радикал, соціаліст, анархіст, саме сьміте!.. Та нехай... ми доживемо еще иньших часів!

Юліан Мацяк.

3 Мікіс Ракс, Па.

Довший час не було в „Свободі“ ніякої дописи від нас, а не було тому, бо жите тутешних Русинів пилало зовсім звичайно, не було по просту так про що писати. В послідних часах зайшла однак у нас одна і дуже важна річ, яка заслу-гує на се аби про ню до-відав ся і ширший загаль. Дня 17 Юлія с. р. відбув ся у нас мітинг парафіяльний в Галі п. Дмитра Поради, та на жаль дощ многам людям перешкодив прийти. Мимо того при у-ласти запрошеного нами о. Стефановича і тих людей котрі зійшли ся обговорю-вано було що, нам Русинам тут в Мікіс Ракс, де таке велике число нас єсть, треба щось би зачати, щоби і ми Русини тутешні мали свій власний притулок. Лоти уже маємо закуплені при улиці Нелан, ріг Елла Ст. і дасть Бог що нам не тяжко піде, бо люде видячи і розуміючи, що невидгоду терпимо як з Богослуженем так і зі школою (велика невидгода, бо діти не можуть помістити ся в тім домі, котрий до тепер рен-туємо), будуть старали ся всіми силами добре діло під-пирати.

По коротких переговорах ухвалено, що слудує:

1) Щоби в короткім часі постарати ся о галю, де би можна відправляти Богослуженя, держати школу і читальню, заки приступимо до будови церкви.

2) Імя церкви має бути „Руска церкву Успенія Пр. Богородиці в Мікіс Ракс, Па.“, по англійськи: St. Mary's Assumption Ruthenian Church.

Опісля відбув ся вибір уряду, тростистів і коле-торів. Дорогі Брати Русини! Всі

ви дуже добре знаєте напеште. Пишу тут, щоб вас більше о тім знало, о наших намірах, стремліннях і надіях. Отже в імя Боже наперед. Прикладаймо руки до тої праці з охотою. Колекторів, коли зайдуть до вас, прийміть дорогі брата і жертвуйте на сю ціль, що ваша можливість. Підпираймо добрі діла скоро, а чужі люде видячи, що ми дбаєм про себе і над тим працюємо, також нам допомогуть. Уже сколектувалисьмо пару сот доларів і дасть Бог поміч, ще більше зберемо. Початок все трудний в кождім ділі, але если будемо кріпко держатись і працювати, то і Бог нам допоможе. Лучім ся разом брата до тої праці в імя Боже, серця закривайте, руки прикладайте а усе зробим скоро.

За Уряд:

Д. Порада, предс.
П. Прешляк, секр.
Ф. Кавалко, касієр

Троєстіє:

А. Кая, М. Дошна,
М. Лягош, Ю. Сікула.

Колектори:

Д. Порада, М. Лягош,
П. Павло, Р. Дроздзяк,
С. Салам, Ю. Кульчицький,
П. Шварла.

3 Летбридж, Алта.

Вже від 4 місяців завязалась тут майнерська юнія. Належать до неї і Русини, але Англіки зле з ними обходяться, зовуть нас Галішенс, блоді дукс, або дукборе. Але ми на се не вважаємо доки ще триває страйк (страйк почався від засновання юнії), бо не хочемо ломати єдності робітничої. Ми стараємо ся всіма силами вибороти собі за нашу працю більший і ліпший кавалок хліба і довший відпочинок, бо перед страйком годі вже було видержати. Босове поводились з людьми як з худобою; не раз працював чоловік тяжко а прийшла пайда, то не було чим довгу заплатити.

Ми дуже вдячні усім нашим братам, без взгляду на народність, котрі нас в сій нашій борбі підтримують, але зарозом протестуем проти наших проводирів льокальних і дистриктових, що наш гріш юнійний обертають собі на пікніки та другі забави, а коли Русин голий і босий жадає підмоги зі страйкового капіталу, то ему не дають; кажуть: Галішенс має гроші, най собі купить що му треба.

Тому звиваєм вас руські майнери юнійні, скоро скінчить ся страйк, запротестуйте на своїх мітингах проти такого поступовання проводирів англійських і словенських, бо нас „Галішенс“ є більше як їх всіх на купу; ми не хочемо чужого, але домагаємось, аби нашого тяжко запрацьованого гроша не розкидали на пусто, але давали туди де потреба.

Руські юнійні страйкери.

— „СВОБОДА“ послав гроші до всіх частин світа по тім самій цілі, що всім чужі агенти. Гроші долають до краю за 12 днів. Чого воліть ся по чужих, коли свої можуть вас так само обслужити. Адресуйте: SVOBODA, Box 358, Scranton, Pa.

Всячина.

ЦІКАВИЙ ГОДИННИК.

Юлій Карльсен в Клінтон, Айова, має годинник одинокий того рода на цілім світі. Годинник сей ходить вже 156 літ і докладно показує час. За всі ті роки ані разу не станув, ні раз не спізнився. Годинник сей зробив Ганс Тигесен, годинникар 1750 року. Вигляд сего годинника є також незвичайний. Містить ся в скринці, котра є 8 стіп висока. Пружин не має жадних. В рух вправляє його тягарець а години вибиває той самий дзвінок, котрий дзвонить також на алярм. Годинник сей має лиш одну вказівку годину, однак поділка поміж годинами є так споряджена, що після положення годинної вказівки, дуже легко можна також відчитати мінути. Механізм годинника полягає виключно на колісцях споряджених в бляхи. Маяк є залізний і має три стопи довготи. Циферблат зроблений зі срібної бляхи, поділений на 12 годин. Над годинником є табличка на котрій написано: Hans Tugesen, Nor Seiers Leff, 1750.

Цікавий сей годинник оглядають многі люди з великим подивом, а любийці старинностей жертвують властителям кілька тисяч доларів за него, але він не хоче його продати.

БУДУЧНІСТЬ ПО СЛОВАМ ЕДІСОНА.

Славний американський винахідник Едісон, що збагатив людство так многими і позитивними винаходами, занятий тепер лабораторійними досвідами, котрі в разі їх успішного висліді викличуть великий переворот в життю цілого світа. Сьогодні тепер — говорив славний винахідник до одного заамериканських денікарів — в передодні нової епохи в історії світа. Річ дуже імовірна, що в недалекім часі будемо могли одержувати безпосередно електричну силу. Місто добувати уголь зіпід землі, накладати его у вагони і перевозити сотки миль далеко, даліше класти під кітли і перемінювати теплоту в пару а ту знов в електричну енергію, будемо незабаром уставляти спеціальні прилади в глибокі углевіх покладів, одержувати на місці електричну енергію і при помочи мідяних дротів переносити її на довільну віддачу. Тоді буде злишнім перевозити великі маси угля. Можемо далеко швидше перенести скільки електричної енергії, хочби о силі 10 тисяч коній. Все вказує на те, що в недалекій будучности будемо одержувати електричну енергію для загального ужитку із сильних електричних стацій, улажених в середині углевіх копалень. Коні не довго вже будуть служити для місцевої комунікації. Винайдена мною акумуляторна батарея зробить електри-

вість дешевшою від сили ковий. 1906 р. зачемо приготувати на фабричний спосіб такі батареї і їх раз продавати. Телеграф без дроту дає спроможність бути заодно в сполучі з кождим кораблем на океані. Сила всіх рік і водоспадів цілого світа буде вихісно вана для електричності, що впрочім вже розпочало ся на широкі розміри. Найслабшою стороною при користанні в електричності є се, що лиш 15 процент сили спаленого угля перемінює ся в електричну енергію, а останні 85 процент пропадають безужиточно в коминах. По винайденню нового, безпосередного способу будемо вихіснювати майже всю силу угля. Скільки дешевой електричної енергії зросте на причуд і розпаче ся нова епоха. Годі навіть передвидіти всі важні наслідки того відкриття. Хотий я вже відкрив лабораторійний спосіб безпосередного одержування електричності, то однак се відкрите доси чисто теоретичне а не практичне, бо сей спосіб занадто дорогий на то, щоби міг мати ширше примінене в практиці. Парові машини перестануть незабаром естувати. Тоді прийде також черга на винайдене електричних аеростатів чи там баллонів. Електричні кораблі будуть перепливати за три дні цілий Атлантійський океан. Нью-Йорк буде освітлений вночі електричністю так ясно як в день світлом сонічним, а буде се менше коштувати, як нинішнє, лихе освітлене. І багато ще гарних річий буде.

ЖИВІ БАРОМЕТРИ.

Зв'язати а особливо птах є дуже добрим звістуним всіляких змін воздуха. І так, як ластівка літає високо, то буде погода, як низько над землею, то дощ недалеко. Пава, як бсгато кричить, то на слоту. Як ранком ворони влітають на найвищі галузи і бючи крилами кричать голосно, то буде дощ. Як ворони вертають по заході сонця довгими рядами а тихим летом, то буде мороз і сніг. Як гусь багато ходить і підлітає без причини, то буде злива. Як качки кидають воду і держать ся суші, то буде слота. Як риба в воді неспокійна, то також сподіватись слоти. Як пчоли сидять в улику а мало вилітають, то також на слоту. Вівці знов перед дощем та бурею хоронять ся під будинки. Як кротовиска по дуках не численні, то зима буде лагідна. Як миши скоро зникають в піл, то зима не вдовзі настане. Перед бурею взагалі всі зв'язати оказують неспокій.

ПОВОРІТ ЖИДІВ.

Недавно сему прибуло до Нью Йорку одного дня 11 тисяч емігрантів, а еміграційні урядники з великим здивуванням зазначили, що Жидів прибуло дуже мало. Жиди, що утікають з Росії,

далеко не всі прибувають до Америки. Много з них емігрує до Палестини. Турецьке правительство ніяк не хотіло дозволити жидам осідати в Палестині але позаяк грошем тепер і найсильнішого ворога можна побороти, тож і турецькі закони ваторонаючи еміграцію Жидів, остались мертвою буквою. Після послідних вістий з Єрусалима, величезні простори землі найпліднішої в цілій Палестині, знаходять ся в руках Жидів. В Галилеї три п'яті часті всього краю належать до Жидів. Кажуть, що до Палестини в послідних часах вернуло далеко більше Жидів, як вернуло з Вавилонської неволі. Загалом числять їх 100 тисяч. Богате товариство німецьких Жидів поставило собі за ціль підпирати ту еміграцію до Палестини грішми. Товариство се дбає також про Жидів в Палестині, будувати школи та другі наукові заведення потрібні для Жидів рішників.

ЧИСЛО ЛЮДИЙ НА ЗЕМЛІ.

Одна французька часопись подає число жителів на цілій земській кулі на тисяч п'ятьсот мільонів. Если обчислити як густо мешкають, то довідаємо ся, що на оден квадратний кілометр припадає около 10 мешканців. Найбільше мешканців має Азія, бо аж 820 до 850 мільонів. Відтак слідує Європа зі своїми 402 мільонами. Америка має 151 мільонів. Африка 145 до 160 мільонів а Австралія має около 7 мільонів мешканців. Держава німецька має понад 60 мільонів горожан. Франція з колоніями має 88 мільонів. Злучені Держави мають тепер 88 мільони 975 тисяч жителів.

БУРЯ З ГРОМАМИ

і лисавками викликає переляк не лиш між дітьми і жінками; не один мужчина „зі слабшими нервами“ відчував також деякий страх, хоч де сего не признав би ся. Причиною обави є передовсім гадка, що грім може вдарити в чоловіка. Випадки поразення громом бувають однак дуже рідкі. Грім бе частійше у воду чим в землю і при тім другім випадку вибирає собі предмети, що стоять одинцем на рівнині. Стверджено, що на п'ять громів, падаючих на поле, ледви один влучає в високі предмети. Колиж ті предмети, приміром доми, стоять разом в більшім числі, то в них трапляє грім ще рідше. З тої причини мало коли вдарить грім в дім в місті. На селі грім не вдарить ніколи в дім, оточений високими деревами, а удар грому в дерево недалеко доми не є небезпечний. Найбільше виставлені на грім є дерева, доми, стогни збіжжя і копиці сіна серед чистого поля. Якість землі є також рішачою що до випадку удару грому. В глинясту землю три рази частійше бе грім чим в землю пісковату. З поміж де-

рев вибирає собі грім найчастійше дуб, потім тополю або каштана, даліше четинні дерева, а в бука і граба майже ніколи грім не бе. Чоловікови що стоїть 12 до 15 кроків від дерева, не зашкодиє удар грому в то дерево, най лиш не ховає ся під парасоль. В мурованих доми, навіть побиті бляхою, влучає грім рідше, чим в деревляні. В домах з газовими або водопровідними рурами найліпше під час бурі в громами усунути ся на бік від тих рур; також небезпечно сидіти коло печи, бо саджа в комині є добрим провідником громовини. Коли кого заскочить буря в чистім полі, най не біжить і не йде близько рік, ставів, криниць, най не накриває ся парасолем, ані не стає під дерева, а певно грім в него не вдарить.

До Русинів Канадійських.

Гей ти Русе канадійська

Чи спиш, чи дрімаєш,
Чи не видиш, чи не чуєш,
Що Русь загигає?

В Старім краю, в Галичині
там ляхи бують
Неньку нашу Україну
З всіх боків стискають.

Напосілись чорні круки
На Русь Україну
Скубають і зо всіх боків
Як свекра дитину.

Отже брата Канадійські
Не спім, не дрімаймо,
Поможім і хто чим може,
Ми у вільнім краю.

Ми ту собі проживаєм
Гроші заробляєм
А за наших братів в краю
Ані не згадаєм.

Задумались ляхи вражі
Тай стали думати:
Ой якби то їм на далі
Можна панувати.

Ой зібрали доста грошей
В Відені ся подали,
За руского хлопа шкуру
Довго торгувались.

Ой продав Русь Гогенльгоде
Лихунам без віри
Винили і закусили
По торзі без міри.

Отже брата Русини
Долари збираймо
Нашим братам в Галичині
Поміч посилаймо.

Бо не можемо ми з ними
Рука в руку стати,
Отже мусим хоч на поміч
Долари післати.

Чи хто бідний чи багатий
Най дає що має,
Най Русь наша Україна
Ще не загигає.

Григорій Бегар,
Vancouver, B. C.

НА ПРОДАЖ

Два лоти Кравн евеню і Ривер Стріт. Голоситись під ч. 420 Стоун Евеню, Скрантон, Па.

На продаж тано

2 лоти 40x150 і 45x150 (один з них корнеровий) в Скрантон, Па. Близших пояснень уділяє Редакція „Свободи“.

Зол. годинник і ланцюшок ДАРОМ

ЗОЛОТЕ ПЕРО ТАКОЖ. Правдиве, золоте перо гарантоване позолочуване 14 к. золотом, приходить в гарній скриньці. Продають его всюди по 2 дол. Пішли нам 50 ц. і свій адрес а ми вишлемо тобі се гарне перо і 25 всіяких золотих річий по 10 ц. одна. Коли їх продаж і доставим 250 дол. задержки собі 50 центів а нам пішли 2 дол., тоді ми вишлемо тобі зовсім даром Американський золотий годинник, гарантований, що буде держати добре час. Можете дістати мужський або жіночий годинник і не буде тебе коштувати ні цента. Вишлагає для двох перов перо і хрестин сля воліть се вмісто золотого пера за 50 центів, які тобі ввернуть ся, коли продаш золоті річі. АЛЕ CROWN JEWELRY CO. Dept. 167, 163 E. Randolph St., Chicago, Ill.

Ukrainische Rundschau

виходить у Відні 15-ого кожного місяця в обемі 40 сторін вісімків.

Видають і редагують: посол до віденського парламенту Василь Іворський і Йолодмир Кушнір.

Сю часопись заснували Русини в Росії і Австрії на те, щоб вивести перед світ кривди, заподіяні рускому народові в Галичині і на Україні, — щоби розбивати брехні, голошені російським правительством і польською шляхтою про наш нарід перед світом і зєднати собі освічені народи на союзників в нашій боротьбі о істнуванє.

Є обовязком кождого свідомого Русина, котрий розуміє значіне тої часописи підпрати її. Передплата коштує на рік лиш 1 і пів долара. Гроші найліпше посилати на таку адресу:

Redaction Ukrainische Rundschau
Austria, Wien,
XVII. Frauenfelderstrasse, 2.

Християнин до Християнина.

Повідомляю всіх Русинів, що від 1-го Юлія мій

Банковий Бизнес

перепіс я під

ч. 402 S. Washington Ave.,

на Флац,

і прошу кождого моего країя, аби, сли хочете післати до краю гроші або купити шифкарту до краю або в краю, так само сли має яке право, або потрібує контракт, — не забув на

Перший Руский

Християнський Банк.

Кождий може звернути ся з довірєм до сего банку.

З поважанєм

ЙОСИФ РАЙХМАН,

співник Івана Неймега б. п. к.

консулярного агента,

402 S. Washington Ave.,

Scranton, Pa.

28-

Діамантовий Електричний Хрест

званий також Нрестом Волта, винайдений кілька літ тому в Австрії.

Лічить Руматям мускулів і ставів, Невралгію, Нервовність, Ослаблене, Бесоння, Гістерію, Параліч, Трясення, Аполексію, Падачку, Талець сьв. Віта, Бите Серця, Біль Голови і всі хороби нервової системи. Ділає же по кількох годинах, хоч часом треба ждати кілька днів. Пришліть нам долара

почтовим або експресовим монітордером, а вишлемо вам оден Електричний Діамантовий Хрест або шість за 5 дол.

Й. Бел, а Штутгарт, Арк. нмше: — Я маю болі роками і лікар пі патентовані ліки не помагали. Тепер я зовсім здоров завдяки Електричному Хрестові.

Планове: Посилам Вам \$5.00 на 6 Діамантових Хрестів. Той що Ви післали, лічить мене чудом. — Сестри Бенедиктинки, 2821 Dauphin St. New Orleans, La. Ареес:

Diamond Electric Cross Co. Dept. 60

306 Milwaukee Ave. Chicago, Ill.

Вироба бракет, манші, шапки, хортини, уніформы. Ціняне і пробні висламе даром. Можемо писати до нас по руски, словенськи або польськи. R. H. MORGAN, 13 N. Main St., Sheanand, Pa.

Вироба бракет, манші, шапки, хортини, уніформы. Ціняне і пробні висламе даром. Можемо писати до нас по руски, словенськи або польськи. R. H. MORGAN, 13 N. Main St., Sheanand, Pa.

Даремні Фарми!

Хочеш довідатись про край де уряд дає новим поселенцям найгарнійшу землю новим даром, про край де 100.000 Русинам тепер добре поводить ся.

Великий Канадійський Цивічний Захід.

Сли так, то не занадбай післати маду суму, бо лиш \$1 як річну іррелатату на одинокую руску часопись в Канаді, чаеючись яка що тижням переповнена фактами про поступ сего країя, особливо між Русинами там поселенцями.

Русно-Англійський і Англійсько-Русний Тлумач. Книжка, яку кождий Русин повинен мати. Вчить ся скоро по англійськи. Написана і падркувана так, щоб заспокоїти жадання Русинів в Америці і Канаді. Много помічників і позачах відділів. Ціна \$1.50.

— Канадійський Фармер P. O. Box 82, Winnipeg, Can.

**Перший Руский
Народний Банк**
—i—
**Канцелярія
Адвокацко-Нотаріальна
A. Chromowski
& CO.**
**292 EAST HOUSTON STR.
NEW YORK, N. Y.**

БРАТЯ! Посилайте гроші до краю через Руско-Американо-Народний Банк.
Пересилка як найтанша, скоро і безпечна.
ШИФКАРТИ на найліпші 4-коминні кораблі купуйте у А. Хромовського. У мене ціни найтанші, бо я маю заступництво на всі лінії корабельні.
КАНЦЕЛЯРІЯ АДВОКАТСКО-НОТАРІАЛЬНА полагоджує факсові справи судові, цивільні і карні в краю і Америці, виготовляє повноваження, контракти купна і продажі, цесії і скрипти довжні і залагоджує всякі справи ґрунтові, табулярні і спадкові.
ВАЖНЕ! Не занедбуйте асентерунку, контролю і вправ військових! Если по повероті до краю хочете уникнути строгої жаря за занедбане повноважень військових, то удайтесь до А. Хромовського.
РУСКА НАРОДНА КНИГАРНЯ А. Хромовського має на своїм складі дуже хороші книжки до читання і молитви.
РОДИМЦІ! Покиньте вже раз чужих нефахових агентів, а удавайтесь в кожній справі до фахового чоловіка а щирого Русина і жидливого Вам брата А. ХРОМОВСКОГО.

Перше Руске Народне Бюро Праці
і офіс інформаційний
А. Хромовский і Ко.
292 East Houston Str. New York, N. Y.

Если хочете дістати добру роботу, то удайтесь до А. Хромовського, а певно не пожалуйте сего.
Уділяємо всяких інформацій, займаємось вишуканем кривих і знайомих, посередничимо в всяких справах дискретних і уділяємо обясненя в річах бизнесових.
Питайтесь про все докладно а знайдете добру пораду! 28-

Нечуване! Небувале!

**Нич не коштує
спитати ся як ся їде за
18 долярів
до Старого краю
вигідно на кождім кораблі особовім
або поспішнім.**

**0 тім можете довідати ся
у
А. ХРОМОВСКОГО
в Нью-Йорку
292 East Houston Str.**

За 18 долярів аж до Кракова!

За 18 долярів до галицької границі!

За 18 долярів до самого краю!

**ОДИНОВИЙ РУСКИЙ ГОТЕЛЬ
Д. ГОЛОДА**
38 Green Str., JERSEY CITY, N. J.
Кождий Русин маючий яку небуде потребу в Нью-Йорку, чи в околиці, повинен вступити до того готелю, бо тут дістане найздоровші і найтанші напінки всякого рода і пораду, де найлучше купити шифкарту.

SOCIALISM is the coming issue in politics. You may be for it or against it, but in either case you need to understand it, and so you need to read **The International Socialist Review** Ask your newsdealer for it or send 30 cents for a three month's subscription and a copy of Socialism and Farmers. No free copies.
CHARLES H. KERR & COMPANY, Publisher
56 FIFTH AVENUE, CHICAGO

Вийшла нова книжочка „Читальні“ ч. 26 за місяць Ювії 1906 п. а. „Через кордон“. Ціна 15 центів. Адрес: Czytelnia, Box 353, Scranton, Pa.

Одинка на ціле жыте \$5.95

Правдпий 14 к. Золотом повнечий а не позолочуваний годинник стемпльований в середині „14 к. гарантований на 20 літ“. Выглядає як щиро золотий годинник але є сильнійший, гарно гравірований або простий в никелем Американським осередком, камінями, волосом і білим емаїльованим циферблітом; можете его дістати в який небуде величній: мужеский номер 18 або 16 і жіночий, номер 6 або 8. Висплат експресом С. О. Д. і повзалежмо его оглядати перед заплаченем. Слн переконатся, що се найліпший годинник за ці гроші, заплати агентови \$5.95 і кошти експресу. Гарний ланцюшок додає даром, а хто прише вперед гроші, дістане гарне золоте перо або золотий ланцюшок і хрест даром і заощадить кошти експресу. Не бій ся: ми стоїмо за се, що говоримо. Той сам годинник з осередком Elgin о \$2.00 більше. Ціни виразно що хочеш.

CROWN JEWELRY CO.
Dept. 166, 163 E. Randolph St., Chicago, Ill.

— Вийшіть ся до „Читальні“. Листе 1.50 дол. на рік. За ті гроші будете доставати одну цікаву книжочку кождого місяця. Адресуйте: CZYTALNIA, Box 353, Scranton, Pa.

MORRIS FORST & CO.
COR. SECOND AVE. & SMITHFIELD ST., PITTSBURG, PA.

Нас знають в цілій Америці, що ми продаєм ліпшу виску за ту саму ціну як хтонебудь другий в Америці.
Платимо експрес від замовлень вше \$5.00 на всхід до Нью-Йорку і на захід до Чикаго. На дальші віддаленя опускаєм 10 прц. на оплату експресу або фрейту.
Враз з замовленем посилайте готівку в реджистрованім листі або почтовий переказ до Morris Forst & Co., Cor. Second Ave. & Smithfield Str., Pittsburg, Pa.
Пишіть по приватний ціник. Всі мови.

MORRIS FORST & CO.
Cor. Second Ave. & Smithfield Str., Pittsburg, Pa.

СЛИВОВИЦЯ

ВИНА

ВИСКА

ТОРНОЛЬ

ЮРІЙ ХИЛЯКЪ,
Агентъ Р. Народного Дому въ Олифантъ, Па. и на околицяхъ.

Банковый Бизнесъ.
Тутъ можете послати свои грошѣ безпечно а оплата дуже тана.
Также продаю шифкарты на всѣхъ ліній за ту саму ціну, що и головній компанія.
Хто хоче дати відложити грошѣ, чи лише на часъ або на процентъ, або въ старомъ краю въ Банку на процентъ, або хоче позичити грошей на добру заруку, най удасть ся до мене.

Офисъ Адвокатскій.
Хто бы хотѣвъ продати або купити собі фармы тутъ, або домъ въ старомъ краю продати або купити ґрунтъ, увольнити ся відъ контролѣ войскової, відъ екзицирки або асентерунку, най прийде до мого офісу або менѣ напише.
Грошѣ посылайте на money order або Bank Draft на адресу:
ГЕО. ШУЛАКЪ
BOX 368, OLYRHANT, PA.
Въ ГОТЕЛЮ ХИЛЯКА найдете всегда свѣже, зимне пиво, импортовані вина и цигара першой класы.

ФАРМИ! ФАРМИ! ФАРМИ!
Загалом кождий питає: Що буде дальше? Чи піде робота? А може буде страйк? Ніхто не може на се певно відповісти. Чи знаєте де не потрібуєте бояти ся страйку? — На фармі. На фармі не маєте „боса“, ніхто вам не розказує, ані з роботи Вас не нажене.
Я вам поможу, стати независимим. Купіть собі фарму. За моім посередництвом можете собі купити фарму в стейтах Вірджинія, Норт Каролайна і Алабама. Добра земля, воздух і вода. Родить ся пшениця, жито, овес, кукурудза, тютюн, виноград, бандурки і всяка зеленина. А все можете добре продати і за готові гроші. — Пишіть на адресу:
JOHN JELINIK,
116 PINE ALLEY, BRADDOCK, PA.
Напишіть десьте прочитали се оголошене.

Л. Корибский
Канцелярія Адвокатска
33 Broadway, New York, N. Y.
Бюро Адвокатске провадить всякі справи судові, цивільні і карні. Вирабляє повноваження, завіщання, контракти купна і продажі, даровизни, скрипти довжні, цесії. Справи спадкові і подання гіпотечні, вирабляє позички гіпотечні і сплату довгів. Посередничить при продажах майна в краю.
Бюро Нотаріальне займає ся легалізацією всіх правних документів.
Справи Військові, як подана о увільненя від контролю і вправ, о асентерунок в Америці залагоджує моя Канцелярія війскова.

Л. Корибский
Канцелярія Адвокатска
33 Broadway, New York, N. Y.
Бюро Адвокатске провадить всякі справи судові, цивільні і карні. Вирабляє повноваження, завіщання, контракти купна і продажі, даровизни, скрипти довжні, цесії. Справи спадкові і подання гіпотечні, вирабляє позички гіпотечні і сплату довгів. Посередничить при продажах майна в краю.
Бюро Нотаріальне займає ся легалізацією всіх правних документів.
Справи Військові, як подана о увільненя від контролю і вправ, о асентерунок в Америці залагоджує моя Канцелярія війскова.

ЧИТАЙТЕ!
Спис книжок, які продаємо:

Америка.....15 ц.	Навернений Грішник.....20 ц.
Ангел та пустельник і т. і.....15 ц.	Народний рух австро-угорских Русинів.....15 ц.
Біблія Велика.....2 дол.	Новий Завіт.....4 дол.
Борба клас і чому робітники організують ся.....15 ц.	Образки і загадки.....10 ц.
Весела книжочка в образах.....30 ц.	Оповідання.....15 ц.
Гріхи мільонерів і т. п. С. 7.....15 ц.	Оповідання про заєдних богів.....10 ц.
Депо з історії православної місії в Америці.....10 ц.	Про відступників від рос. православія.....10 ц.
Депо про зьвірята.....30 ц.	Про кутро землі.....25 ц.
Дві левади і т. п. С. 5.....15 ц.	Підземні скарби.....25 ц.
Дорога любови, то Божа дорога С. 6.....15 ц.	Покуса.....10 ц.
Емігрант.....15 ц.	Псалтир.....1 дол.
Жоввір.....10 ц.	Розмова Поляка, в Русином.....10 ц.
Журавлі.....15 ц.	Руско-англійський словарець.....30 ц.
Житє Ісуса Христа.....150 дол.	Релігійні вірвання старинних народів.....20 ц.
Житє, зарібки, організації і т. п. в Спол. Державах.....15 ц.	Смерть.....10 ц.
Зуб на зуб.....10 ц.	Стародавні казки та оповідання.....15 ц.
Казки про Жидів.....15 ц.	Стенові люде.....15 ц.
Історія Русів в образах.....10 ц.	Страйк.....20 ц.
Капітал і праця.....15 ц.	Тарас Шевченко.....15 ц.
Книжка Рахункова.....50 ц.	Тимко Гаврилюк.....15 ц.
Календар.....10 ц.	Унія в Америці.....20 ц.
Мірія.....10 ц.	Хто з чого живе.....20 ц.
Многострадалий народ, огляд історії українського народу.....20 ц.	Які то є люде на землі, в 80 образах.....30 ц.
	Як мужик ходив до царя правди шукати.....15 ц.
	Через кордон.....15 ц.

Золоте перо Celtric 1.00 дол. Золоте перо Sanford 2.00 дол.
Атлас цілого світа, англійський, 105 мап, над 300 сторін, подає имена і людність 40.000 міст цілого сьвіта 1 дол.
Мапа Сполучених Держав і цілого сьвіта 4 стопи широка а 6 стіп довга (пнші продають по 5 дол.) у нас лиш 2 дол.

Адрес треба всегда виписати англійськими буквами і то дуже виразно.
Адресуйте:
Svoboda, Box 353, Scranton, Pa.

Новий Завіт
Господа Нашого Ісуса Христа в язиці церковно-словенським з переводом на язык народно-русский з поясненнями: О. А. Бачиньского, за одобрением і благословением Митрополита. Сторін 992.
Ціна 4 долари.

Псалтир
в язиці церковно-словенським з переводом на язык народно-русский, з поясненнями: о. А. Бачиньского; за одобрением Митрополита. Сторін 286.
Ціна 1 дол.

Обі книжки разом 4.50 дол.
Замовлення враз з грішми посилати на адресу:
SVOBODA, Box 353, Scranton, Pa.

Чи чули Ви, що „Свобода“ посилає гроші до краю?
Чому ж посилає все ще гроші через чужих?
Хто пішле до краю через „Свободу“ не менче 50 долярів нараз, той дістане в дарунку гарний календар.
Адрес:
SVOBODA, BOX 353, SCRANTON, PA.

Оден з найбільших броварів в Америці.
ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЄВИЙ СПОСІБ, БЕЗ ВСЯКИХ ПРИМІШОК.
Хто лиш раз по Голова від него коштує сего пива, ніколи не болить, то иншого вже не боєсть здорове і буде пити. поживне.
НЕ ТРЕБА ЄГО ЗРЕШТОЮ ХВАЛИТИ, ВО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРІТЬ.
E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.
Telephone calls: GENERAL OFFICE 3333. NIGHT CALL 4854.